

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Ворошилов. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 41
(9 червня 2015 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	3
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	14
ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	20
ПОЛІТИКА	29
ЕКОНОМІКА	35
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	38

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Робочий візит до США Прем'єр-міністра України А. Яценюка

8–10 червня відбувається робочий візит Прем'єр-міністра України А. Яценюка до Сполучених Штатів Америки.

До делегації входить міністр фінансів України Н. Ярецько.

Робочий візит до США Прем'єр-міністра України розпочався із зустрічі з представниками української діаспори. За словами А. Яценюка, на цій зустрічі йшлося про результати саміту G7.

«Заява за підсумками саміту G7 свідчить, що ніхто не зробив жодного кроку назад. Питання зняття санкцій щодо Росії може з'явитися тільки тоді, коли будуть повноцінно виконані Мінські домовленості, коли Росія забереться з України. Не можна забувати і про питання Криму. У заяві країн “великої сімки” йдеться, що вони ніколи не визнають незаконної анексії української території», – написав Прем'єр у Facebook.

Глава уряду наголосив на важливості питання постачання Україні оборонної зброї: «Це зброя не тільки для України – це зброя для оборони східних кордонів ЄС. Ми сьогодні боронимо Європу».

Щодо фінансової співпраці між Україною та США, А. Яценюк повідомив, що 13 липня у Вашингтоні пройде українсько-американська інвестиційна конференція: «Ми хочемо почати процес приватизації. Якщо американські інвестори приймуть рішення вкладати гроші в українські державні компанії, – то ми хочемо їх продати на найбільш прозорих умовах і бачити американських власників на території України», – поінформував Прем'єр.

Також А. Яценюк взяв участь у роботі глобального форуму Американського єврейського комітету. (Глобальний форум Американського єврейського комітету – широка міжнародна платформа, яка щороку збирає понад 2000 учасників із більш як 70 країн світу). Зокрема, глава українського уряду висловив вдячність Американському єврейському комітету та особисто директорові АЄК Д. Харрісу за підтримку України та направлення листа до Білого дому із закликом підтримати український народ в боротьбі проти російської агресії.

У рамках візиту передбачаються зустрічі А. Яценюка з керівництвом Сполучених Штатів Америки. Він, зокрема, говоритиме з лідерами американського Конгресу, серед яких спікер палати представників Конгресу США Д. Бейнер, представники Демократичної і Республіканської партій. Заплановані зустрічі з міністром енергетики США Е. Монізом та міністром фінансів США Д. Лью.

Українська делегація проведе також переговори з керівництвом МВФ, зокрема з директором-розпорядником фонду К. Лагард (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 9.06.*)

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

С. Кулицький, ст. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. екон. наук

Характеристика сучасної фінансово-економічної ситуації в Україні

В Україні 2014 р. і початок 2015 р. характеризуються спадом ділової активності, що негативно позначилось на показниках розвитку національної економіки. Причому, за рахунок загострення ситуації на Донбасі, погіршення показників розвитку національної економіки протягом 2014 р. мало тенденцію до прискорення. Так, якщо обсяг валового внутрішнього продукту (ВВП) України у I кварталі 2014 р. порівняно з аналогічним періодом 2013 р. скоротився на 1,2 %, у II кварталі 2014 р. ВВП скоротився на 4,5 %, у III кварталі – скоротився на 5,4 %, то у IV кварталі ВВП скоротився на 14,8 %. У цілому ж за підсумками 2014 р. ВВП України скоротився на 6,8 %.

Провідну роль у скороченні українського ВВП у 2014 р. відіграв спад у промисловості та будівництві. Причому із розгортанням бойових дій на Донбасі, через скорочення або навіть припинення роботи вугільних шахт, випереджаючими темпами почав розвиватись спад в українській добувній промисловості. Так, якщо у I кварталі 2014 р. порівняно з аналогічним періодом 2013 р. обсяг виробництва у добувній промисловості України скоротився на 1,4 %, а у переробній промисловості – на 8,8 %, то у IV кварталі 2014 р. спад виробництва сягнув відповідно вже 29,4 і 16,7 %. Як наслідок за підсумками минулого року ВВП у добувній промисловості скоротився на 14,2 %, а у переробній – на 12,0 %. Поряд із промисловістю минулого року спад економічної активності мав місце й в інших галузях українського господарства, зокрема, у таких значних як будівництво (–19,9 %) та оптова й роздрібна торгівля та ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (–12,8 %). З великих галузей вітчизняної економіки зростання продемонструвало хіба що сільське господарство (+2,9 %) за рахунок успіхів рослинництва.

Як зазначається, наприклад, у макроекономічному та монетарному огляді Національного банку України «у березні 2015 р. річні темпи зниження індексу виробництва базових галузей (далі – ІВБГ) залишилися на рівні попередніх місяців – 20,1 %. У січні – березні ІВБГ знизився на 19,6 % порівняно з відповідним періодом минулого року. Основними факторами зниження економічної активності були: зруйновані в попередні місяці інфраструктура та виробничі об'єкти на Сході України; проблеми із залізничним перевезенням на Донбасі (відсутність або затримка постачання сировини з підприємств із зони АТО); скорочення замовлень і обігових коштів у підприємств; продовження негативного впливу торговельних обмежень Російської Федерації; подальше погіршення купівельної спроможності населення. Шостий місяць поспіль усі базові галузі економіки мали від'ємний внесок у ІВБГ.

Як і раніше найбільший від'ємний внесок у зміну обсягів промисловості

в березні мали металургія (–6,2 відсоткових пункти / в. п.) та добувна промисловість (–3,3 в. п.). Ситуація в металургії в березні порівняно з попереднім місяцем погіршилася (падіння обсягів виробництва на 31 % у річному вимірі порівняно з 27,6 % у лютому). Фактична відсутність залізничного сполучення в зоні АТО і нестача залізородної сировини призвели до зупинки роботи деяких великих металургійних підприємств... Станом на кінець березня 2015 р. працювали 20 із 30-ти діючих доменних печей (67 %), сім мартенівських печей із дев'яти (78 %) та 14 конвертерів із 21-го (67 %). Крім того, шість доменних і три мартенівські печі були на тривалій «консервації». Обсяги виробництва продукції машинобудування у березні 2015 р. в річному вимірі знизилися (на 22,7 %) унаслідок дії торговельних обмежень з Росією.

Водночас у березні, на відміну від двох попередніх місяців, спостерігалось істотне збільшення від'ємного внеску торгівлі. Незважаючи на певне поліпшення споживчих настроїв населення в березні, споживчий попит в умовах прискорення інфляції знизився (зокрема індекс доцільності великих покупок, за даними GfK Ukraine, зменшився), що відповідно відобразилося на показниках торгівлі. Так темпи падіння роздрібною торгівлі прискорилися до –28,6 % у річному вимірі (порівняно з –19,8 % у лютому). Водночас прискорилося падіння обсягів оптової торгівлі (до –18,3 % у річному вимірі порівняно з –15,6 % у лютому) переважно через зниження обсягів промислового виробництва.

Збільшення від'ємного внеску в зміну березневого ІВБГ також спостерігалось в будівництві та сільському господарстві. Так у березні відбулося прискорення падіння обсягів будівництва (до –33,5 % у річному вимірі) унаслідок ефекту бази порівняння минулого року (у березні минулого року були вкрай сприятливі погодні умови для ведення будівельних робіт). Вагомий вплив мало також зменшення обсягів будівництва житла внаслідок скорочення фінансування. Обсяги сільськогосподарського виробництва в березні скоротилися на 6,8 % у річному вимірі (–4,9 % у лютому) унаслідок скорочення поголів'я худоби та птиці, а також зменшення виробництва продукції тваринництва».

Однак, якщо не просто порівнювати результати економічного розвитку України у I кварталі 2015 р. з аналогічним періодом 2014 р., а проаналізувати динаміку деяких галузей лише за цей рік, то можна припустити, що, наприклад, у промисловості, яка є основою української економіки, ситуація нині поступово стабілізується. Так, показники індексу промислової продукції у лютому – березні 2015 р. були близькі до аналогічних значень показників за 2013–2014 рр. і лише трохи гірші за показники 2011–2012 рр. При цьому сезонний характер динаміки індексу промислової продукції у 2015 р. був аналогічний тому, що існував у 2011–2014 рр. Причому у I кварталі 2015 р. порівняно з аналогічним періодом 2014 р. спостерігалось зростання промислового виробництва у таких переважно аграрних областях, промисловість яких менше пов'язана з Росією, а самі вони від Росії територіально більш віддалені, як Вінницька, Волинська, Житомирська,

Київська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька та Чернівецька. А у березні 2015 р. порівняно з попереднім місяцем відмічено зростання промислового виробництва і у традиційно промислових областях. Також у I кварталі 2015 р. спостерігалось деяке поліпшення ситуації у житловому будівництві, тоді як в інших сферах будівництва ситуація й надалі погіршувалась. Можна говорити й про певну стабілізацію економічної ситуації на транспорті, хоча й на нижчому рівні економічної активності, ніж минулого року. У відносно кращому стані перебувають вітчизняні експортно-орієнтовані підприємства.

На підставі наведеного вище можна припустити, що українська економіка поступово набуває стану рівноваги. Правда, ця, так би мовити, «зона рівноваги» перебуває нині на нижчому рівні ділової активності, ніж у попередні роки.

Водночас аналіз торгового балансу України демонструє скорочення обсягів вітчизняної зовнішньої торгівлі. Так, згідно з даними платіжного балансу України, оприлюдненого на офіційному сайті НБУ, у I кварталі 2015 р. експорт товарів і послуг з України скоротився порівняно з аналогічним періодом минулого року на 32,7 %, тоді як у I кварталі 2014 р. аналогічний показник становив лише 9,2 %. Прискорилося цього року і скорочення обсягів імпорту товарів і послуг в Україну. Правда, різниця у темпах скорочення імпорту цього та минулого року була дещо меншою від аналогічної різниці у темпах скорочення експорту. Зокрема, у I кварталі 2015 р., за даними НБУ, імпорт товарів і послуг в Україну скоротився порівняно з аналогічним періодом попереднього року на 32,8 %, тоді як у I кварталі 2014 р. аналогічний показник становив 15,5 %.

При цьому, хоча обсяги імпорту товарів і послуг в Україну у I кварталі поточного року (як, до речі, й минулого року) й перевищували обсяги їх експорту, однак від'ємне сальдо української зовнішньої торгівлі поточного року скорочувалось. Згідно з даними платіжного балансу, у I кварталі 2015 р. з України було експортовано товарів і послуг на 12 126 млн дол. США, а імпортовано товарів і послуг на 13 128 млн дол. Як наслідок сальдо української зовнішньої торгівлі у цей період було від'ємним й становило – 1002 млн дол. США. А у I кварталі 2014 р. від'ємне сальдо української зовнішньої торгівлі становило – 1512 млн дол. США.

Скорочення обсягів вітчизняного експорту пов'язано як із внутрішніми, так і з зовнішніми причинами. Так, доволі складна ситуація склалась для вітчизняних експортерів на зовнішніх ринках. Як зазначається, наприклад, у макроекономічному та монетарному огляді НБУ, «світовий попит залишається низьким, на що впливає політика жорсткої економії більшості країн Європи, уповільнення економічного зростання Китаю та ослаблення попиту з боку країн СНД. Тому світове виробництво сталі продовжує зменшуватися, за рахунок чого спостерігалось незначне підвищення цін на світових ринках у березні 2015 р. (зокрема ціна Steel Billet ExpFOB Ukraine зросла на 2,3 % за місяць – до 358 дол./т, а в річному вимірі падіння цін уповільнилося до 27,4 %). Світове виробництво сталі в лютому 2015 р.

знизилося на 4,6 %, здебільшого за рахунок зниження обсягів виробництва у США (на 13,8 %), Японії (на 6,5 %), Індії (на 9,7 %), Росії (на 7,6 %), Бразилії (на 9,6 %) та Україні (на 15,1 %)». Разом з тим у березні 2015 р. «продовжили знижуватися ціни на продовольчі товари – індекс продовольчих товарів FAO за березень понизився на 1,5 та 18,7 % у річному вимірі внаслідок високого обсягу поставок і сприятливих умов на початку 2015 р. Унаслідок підтвердження високих запасів пшениці, кукурудзи та сої врожаю 2014–2015 рр. ціни на зернові зберегли низхідну динаміку. Ціни на пшеницю за березень зменшилися на 2,7 та 28,7 % у річному вимірі». Що ж стосується експорту продукції вітчизняного машинобудування, то негативний вплив на його розвиток справили, згадані вище, обмеження на торгівлю з Російською Федерацією. Водночас зростання світового попиту на мінеральні добрива в умовах девальвації гривні дало змогу вітчизняним виробникам хімічної промисловості наростити обсяги виробництва та відповідно експорту добрив (внаслідок чого зниження експорту продукції хімічної промисловості уповільнилося до 32 % у березні цього року порівняно з 39,4 % у лютому).

Що ж стосується скорочення обсягів імпорту товарів і послуг в Україну, то на динаміку цього процесу впливали як зниження рівня ділової активності вітчизняних підприємств, так і скорочення реальних доходів населення та зменшення схильності багатьох українців до придбання дорогих товарів довготермінового користування (автомобілів, побутової техніки тощо) за одночасного практично тотального підвищення схильності українців до накопичення заощаджень, особливо поза банківською системою. Тому «низький внутрішній споживчий та інвестиційний попит обумовив продовження скорочення імпорту товарів та послуг високими темпами – у березні на 32,5 % в річному вимірі до 4,5 млрд дол. США. Зокрема імпорт продовольчих товарів понизився вдвічі, імпорт машинобудівної продукції – у 1,7 раза». Правда, потреба України у товарах, так званого, критичного імпорту, як, наприклад, енергоносії, ліки тощо, буде протидіяти подальшій тенденції скорочення обсягу імпорту товарів і послуг в Україну. Так, з наближенням осені можна очікувати на зростання сукупної вартості імпорту товарів і послуг в Україну за рахунок закупівлі більших обсягів енергоносіїв.

Таким чином, нестабільність кон'юнктури міжнародних ринків цілого ряду сировинних і напівсировинних товарів створювала певні перешкоди на шляху українського експорту, негативно позначалася на його обсягах і виручці. Цілий ряд галузей українського господарства, особливо машинобудування, стикнулись із обмеженнями свого експорту до Росії. Наслідком цих процесів є загрози стагнації ділової активності в Україні. Конкретним їх проявами можуть бути відносно незначні темпи приросту обсягів виробництва продукції на українських підприємствах і зовнішні обмеження на зростання цін на українську експортну продукцію. Тому виручка від експорту українських товарів і послуг у перспективі може зростати відносно невисокими темпами. Більше того, поки не почався експорт сільськогосподарської продукції нового врожаю та продуктів її переробки, не виключено, що деякий час український експорт може навіть

скорочуватись. Треба наголосити, що нині фактично відбувається часткова галузева та географічна переорієнтація українського експорту. Об'єктивно цей процес далеко непростий і можна очікувати на і на скорочення, і на зростання обсягів українського експорту та відповідні коливання у надходженні валютної виручки від експорту в Україну.

Зниження рівня ділової активності в Україні, скорочення доходів населення та девальвація гривні призвели до значного зменшення імпорту товарів, на чому наголошувалось вище. Унаслідок цього можна очікувати на деяке стимулювання розвитку вітчизняного виробництва за рахунок заміщення на українському ринку ряду імпортних товарів (у сільському господарстві, харчовій, фармацевтичній промисловості тощо). Подібне заміщення імпорту товарами вітчизняного виробництва позитивно впливатиме на покращення товарного забезпечення гривні та обмежуватиме розвиток інфляції в Україні. Хоча треба наголосити, що на початку поточного року зріс, так званий, неорганізований імпорт товарів в Україну завдяки відповідним закупівлям українців за кордоном. Його середньомісячні обсяги у цей період були приблизно на чверть більші за аналогічні показники минулого року. Відповідно й збільшився вплив вільноконвертованої валюти (ВКВ) з України за кордон.

Таким чином, зрушення, що відбулись останнім часом в українській зовнішній торгівлі справляють вагомий вплив на функціонування грошового обігу в нашій державі. З одного боку скорочення обсягів вітчизняного експорту послаблює товарне забезпечення гривні та зменшує суми коштів у ВКВ, що надходять в Україну. З іншого боку, зменшення обсягів імпорту й поліпшення сальдо зовнішньої торгівлі обмежувало обсяги відпливу вільноконвертованої валюти за межі України та працювало на зміцнення обмінного курсу гривні. У цілому, баланс означених процесів у вітчизняній зовнішній торгівлі був, мабуть, на користь зміцнення обмінного курсу гривні, звичайно, на новому рівні після її нещодавньої значної девальвації.

Значні зміни у виробництві товарів і послуг і торгівлі ними, включаючи зовнішню торгівлю, що відбулись в Україні протягом 2014–2015 рр., радикально вплинули на цінову ситуацію на вітчизняному ринку. Як зазначається, наприклад, у макроекономічному та монетарному огляді Національного банку України, «зростання індексу цін виробників (далі – ІЦВ) у березні 2015 р. становило 10,5 %. У річному вимірі інфляція в промисловості прискорила до 51,7 %. Основними чинниками зростання ІЦВ у березні були: підвищення цін на енергоносії, зокрема на газ: граничні ціни на газ для промислових підприємств у березні були підвищені на 56,1 %, унаслідок чого їх зростання в річному вимірі становило 185,9 %; розірвані виробничі зв'язки та перебої з поставками сировини від підприємств східних регіонів України на переробні підприємства інших областей; прямий вплив девальвації гривні на ціни імпортозалежних та експортоорієнтованих галузей (ціни останніх визначаються гривневим еквівалентом зовнішніх цін). У березні продовжили знижуватися світові ціни (у доларах США) на метали (на 3,6 %) та металеві руди (на 7,9 %), а також майже не змінилися ціни на аміак

(+0,8 %). У річному вимірі тривало істотне падіння відповідних цін: на метали – на 19,6 %, на металеві руди – на 48,2 %, на аміак – на 13,1 %». Водночас внутрішні ціни відповідних галузей перебували під прямим та опосередкованим (через вартість вхідної сировини) тиском девальвації гривні. Унаслідок цього ціни виробників продовжували зростати». Зокрема, «у металургійному виробництві – на 14,6 % за місяць і 70,5 % у річному вимірі; у добуванні металевих руд – на 12,7 і 41,8 % відповідно; у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – на 5,9 і 83,5 % відповідно».

Однак у квітні цього року, у зв'язку з деяким зміцненням гривні, курсовий чинник уже не стимулював ціни виробників до зростання. Як наслідок зростання індексу цін виробників у квітні по відношенню до березня 2015 р. становило тільки 4,0 %. Причому здебільшого воно було обумовлене зростанням цін на сиру нафту й природний газ на 86,2 % (!) і постачанням електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря на 7,9 %. У більшості ж інших галузей зростання цін виробників не перевищувало 2,0 %. А у таких галузях як видобуток металевих руд, виробництво хімічних речовин і хімічної продукції та виробництво цукру в квітні порівняно з березнем навіть спостерігалось зниження цін виробників відповідно на 7,9; 4,7 і 1,2 %. Тому виникає запитання, чи не намічається в Україні на найближчі місяці тенденція якщо не зниження, то принаймні деякої стабілізації цін виробників.

З іншого боку, внаслідок кумулятивного впливу ряду факторів останнім часом істотно прискорилося зростання індексу споживчих цін (далі – ІСЦ). Як наголошують фахівці НБУ, «значна нестабільність на валютному ринку в лютому призвела до не очікувано високої інфляції в березні. Опубліковані інфляційні показники перевищили прогнозні оцінки Національного банку внаслідок більш значного впливу інфляційних очікувань на споживчі ціни та особливостей розрахунку ІСЦ Державною службою статистики України». Так, «значне зростання ІСЦ за березень було обумовлене насамперед впливом курсового чинника. За оцінками Національного банку, розрахунковий період для інфляції збігався з періодом пікового відображення на цінах істотного знецінення гривні наприкінці лютого – до 30 грн за дол. США. Подальше укріплення гривні (у середньому на 15,5 % за березень порівняно з попереднім місяцем) завдяки активним діям Національного банку щодо стабілізації ситуації на валютному ринку не відобразилося на цінах у березні через ефект негнучкості цін у бік зниження та присутність лагів прояву курсового чинника. Крім безпосереднього впливу курсового чинника, динаміку споживчих цін визначали: зміни в податковому законодавстві, які набрали чинності наприкінці лютого, – уведення додаткового імпортного збору (крім товарів критичного імпорту) у розмірі 10 % для продовольчих товарів і 5 % для всіх інших; ажіотажний попит населення на товари з довгим строком зберігання, спричинений панічними настроями під час курсових сплесків; високі інфляційні очікування».

У березні – квітні поточного року істотно прискорилося зростання

індексу споживчих цін. У березні він зріс на 10,8 %, а у квітні – на 14,0 %, тоді як у січні – лютому аналогічні показники становили, відповідно, 3,1 і 5,3 %. Причому, якщо у лютому рушійними силами споживчої інфляції було зростання цін на придбані транспортні засоби, паливо й мастильні матеріали, предмети домашнього вжитку та побутову техніку, то у березні – зростання цін на продукти харчування, безалкогольні напої, одяг і взуття, а у квітні – зростання цін на природний газ й електроенергію.

На думку деяких експертів протягом найближчих місяців не варто очікувати помітної девальвації гривні, у тому числі й через надходження в Україну коштів Міжнародного валютного фонду (МВФ). А оскільки зростання роздрібних цін в Україні останнім часом здебільшого було обумовлене девальвацією гривні, то можна припустити, що протягом найближчих місяців курсовий чинник не стимулюватиме зростання ІСЦ. Крім того, у літньо-осінній період традиційно очікується значне зростання товарної маси в Україні за рахунок виробництва сільськогосподарської продукції. Також протидіятиме зростанню споживчої інфляції в Україні зниження реальних доходів населення й пов'язані з цим обмеження попиту на товари та послуги, насамперед імпортного походження. Тому деяке підвищення темпів споживчої інфляції найімовірніше восени під впливом підвищення тарифів на електроенергію для населення.

З одного боку, прискорене зростання темпів інфляції об'єктивно стимулює попит на гроші. З іншого боку, обмеження такого підвищеного попиту на гроші через скорочення їх пропозиції як раз і є одним із заходів антиінфляційної політики держави. Як повідомляється на офіційному сайті Національного банку України, «у березні 2015 р. темпи зростання монетарної бази уповільнилися до 0,9 % у річному вимірі порівняно з 7,5 % на кінець лютого 2015 р. На зменшення темпів зростання монетарної бази вплинуло: подальше нарощування залишків коштів уряду в національній валюті на рахунках у Національному банку (протягом березня залишки збільшилися в 1,8 раза); зменшення обсягів операцій Національного банку з купівлі цінних паперів (ОВДП за сумою основного боргу). У березні приріст обсягу державних боргових цінних паперів у портфелі Національного банку становив лише 1,5 % порівняно із середньомісячним приростом 3,1 % на місяць протягом попередніх двох місяців. Дія цих чинників компенсувала вплив зменшення обсягів мобілізаційних операцій та операцій з підтримки ліквідності порівняно з попередніми місяцями в умовах достатньо високого рівня ліквідності банківської системи протягом березня.

Темпи зростання грошової маси уповільнилися в березні до 8,2 % у річному вимірі (порівняно з 21,6 % на кінець лютого 2015 р.), що здебільшого було пов'язано з подальшим відпливом депозитів із банківської системи та курсовою переоцінкою валютних депозитів. Так, на кінець березня обсяги депозитів населення в національній валюті в річному вимірі скоротилися на 20,4 %, тоді як зменшення в лютому становило 21,3 %. Крім того, другий місяць поспіль зростають залишки на рахунках юридичних осіб у національній валюті (на 6,6 % у річному вимірі). Уповільнення темпів

відпливу депозитів могло бути пов'язане, зокрема, зі зростанням вартості гривневих ресурсів, що стало наслідком активізації застосування Національним банком важелів процентної політики. 4 березня 2015 р. облікову ставку Національного банку підвищено на 10,5 в. п. – до 30,0 % річних з відповідним коригуванням процентних ставок за його операціями з банками – як запобіжний захід у відповідь на прогнозоване посилення інфляційного тиску. Так, у березні порівняно з лютим середньозважені процентні ставки в національній валюті зросли: за міжбанківськими кредитами на 3,6 в. п. – до 26,0 % річних; за кредитами, наданими фізичним та юридичним особам, на 5,5 в. п. – до 24,2 %; за строковими депозитами фізичних та юридичних осіб – до 21,4 та 11,9 % річних відповідно».

Як стверджують фахівці НБУ «у цілому проведення грошово-кредитної політики узгоджувалося з необхідністю виконання зобов'язань за програмою співробітництва з МВФ. За підсумками березня було забезпечено виконання монетарних критеріїв ефективності за чистими внутрішніми активами та чистими міжнародними резервами, а також індикативної цілі за монетарною базою».

Також на сайті НБУ зазначається, що «запровадження наприкінці лютого та на початку березня Національним банком комплексу заходів щодо запобігання деструктивним процесам на грошово-кредитному ринку та обмеження розповсюдження їх ефектів на загальноекономічну ситуацію дало змогу не лише стабілізувати ситуацію на валютному ринку, а й досягти в березні певного зміцнення обмінного курсу гривні. Офіційний курс гривні відносно долара США укріпився на 15,6 %. У березні Національний банк мав змогу купувати іноземну валюту на ринку для поповнення міжнародних резервів (581,4 млн дол. США в еквіваленті), водночас обсяг продажу становив 372,5 млн дол. США (в еквіваленті), більша частина якого – адресні інтервенції НАК «Нафтогаз України». На готівковому ринку вже другий місяць поспіль обсяги продажу іноземної валюти населенням перевищували обсяги її купівлі – у березні на 129,2 млн дол. США».

Водночас необхідно наголосити, що в Україні протягом періоду її державної незалежності де-факто сформувалась вельми небезпечна соціально-психологічна традиція, поширена серед підприємців, державних посадовців і населення. Її суть полягає у високій схильності до стимулювання ділової активності та споживання здебільшого за рахунок запозичень, серед яких вельми вагоме місце посідають короткотермінові боргові зобов'язання. Така ділова й споживацька стратегія є вельми небезпечною для будь-якої транзитивної (перехідної) економіки, яка за своєю природою є доволі нестійкою та вразливою до різноманітних криз. Особливо загострюється фінансово-економічна ситуація в державі тоді, коли поєднується негативний вплив кількох типів криз, як це нині відбувається в Україні.

При цьому кредитна активність банків в Україні продовжувала знижуватися. Так, за даними НБУ, «станом на кінець березня залишки за кредитами, наданими юридичним особам, знизилися (у річному вимірі) у

національній валюті – на 10,1 % (8,2 % на кінець попереднього місяця), в іноземній валюті – на 26,4 % (25,9 %) в доларовому еквіваленті. Залишки за кредитами, наданими фізичним особам, також знизилися – у національній валюті на 13,7 % (14,1 % на кінець лютого), в іноземній валюті в доларовому еквіваленті на 24,3 % (23,9 %). Зниження кредитної діяльності банків відбувалося переважно через обмеженість їх ресурсної бази, дотримання ними жорстких стандартів кредитування та погіршення кредитоспроможності позичальників, як юридичних осіб, так і домогосподарств. Тож подорожчання кредитних ресурсів, яке відбувалося протягом поточного року, хоча й стримувало попит на кредитні ресурси, однак мало лише опосередкований вплив на зниження обсягів кредитування», – стверджують фахівці НБУ.

Традиційно значну роль у формуванні кредитних ресурсів української банківської системи відіграють депозити населення. Водночас вони є індикатором не лише економічної поведінки домогосподарств, а й важливою характеристикою функціонування всієї української економіки. Як показує новітня українська історія, у періоди економічного зростання та стабільності суми коштів на депозитних рахунках населення зростають. У періоди ж стагнації й, особливо, криз суми коштів на депозитних рахунках населення мають тенденцію до скорочення. Причому темпи такого скорочення доволі часто пропорційні гостроті кризових процесів. Так само доволі часто на своїй початковій стадії зміна рушійних сил динаміки депозитних рахунків має латентний характер.

Наприклад, уповільнення темпів зростання банківських депозитів населення в іноземній валюті (насамперед у доларах США) в Україні розпочалась ще на початку 2013 р., тобто приблизно за рік до загибелі перших людей на Майдані у Києві. Однак ще до кінця 2013 р. суми коштів в іноземній валюті на депозитних рахунках населення з постійним уповільненням, але продовжували зростати. Утім, різке загострення політичної ситуації в Україні, насамперед у Києві, у січні 2014 р. буквально автоматично започаткувало процес скорочення сум коштів на депозитних рахунках населення в іноземній валюті. Уповільнення ж темпів зростання гривневих депозитів населення розпочалось лише у грудні 2013 р., а їх скорочення – аж у травні 2014 р. Причому вже у лютому – березні 2015 р. темпи скорочення сум коштів на гривневих депозитних рахунках населення України почало сповільнюватись. На кінець березня обсяги депозитів населення в національній валюті в річному вимірі скоротилися на 20,4 %, тоді як зменшення в лютому становило 21,3 %.

Зазначені вище відмінності у динаміці депозитів у іноземній та національній валюті відображають певні економіко-психологічні настанови та стереотипи українців. Зокрема, в умовах України долар США є засобом заощадження стратегічного характеру. І зміна тренду банківських депозитів населення в іноземній валюті (насамперед у доларах США), як своєрідна «система раннього сповіщення» ще на початку 2013 р. сигналізувала про перші зміни у фінансово-економічних настроях населення України.

Скорочення абсолютних сум банківських депозитів населення в іноземній валюті було доказом уже значного поширення негативних оцінок фінансово-економічної ситуації в Україні з боку населення. А масове вилучення населенням з банків уже гривневих депозитів, унаслідок чого абсолютні суми коштів на депозитних рахунках населення у вітчизняній банківській системі почали скорочуватись, говорить про значне поширення панічних економічних настроїв серед населення України. Зміна ж тренду гривневих банківських депозитів населення України, що проявився у сповільненні темпів суми коштів на цих рахунках у лютому – березні 2015 р., може говорити про певну адаптацію вітчизняної масової психології до функціонування української економіки в умовах російської «гібридної війни» проти нашої держави. Хоча, як зазначають фахівці Національного банку «продовження, хоч і меншими темпами, відпливу коштів з депозитних рахунків, було пов'язане з домінуванням негативних очікувань населення на фоні курсових сплесків у попередньому місяці та прискорення інфляції».

Крім того вагому роль у формуванні кредитної бази вітчизняної банківської системи відігравали закордонні запозичення. Тому нині, по суті, спостерігається відплив фінансових ресурсів з України. Зокрема, сума погашення раніше наданих резидентам України позик перевищує суми надання їм нових кредитів. Так, у I кварталі 2015 р. сальдо платіжного балансу України за кредитами та облігаціями становило 3317 млн дол. США, тобто виплати резидентів України за раніше наданими позиками перевищували надходження за новими запозиченнями на згадану суму. Причому 2809 млн дол. США із зазначеного сальдо припадало на середньо та довгострокові кредити та облігації. А це означає, що зазначені запозичення були зроблені, в основному, ще до подій на майдані Незалежності у Києві. Близько половини внеску у формування негативного сальдо платіжного балансу України за кредитами та облігаціями зробили підприємства реального сектору української економіки, насамперед промислові. Причому ці підприємства погашали заборгованість майже виключно за середньо та довгостроковими кредитами та облігаціями. Як наголошують фахівці НБУ, реальний сектор української економіки майже не здійснював фактичних виплат. Так, у березні 2015 р. з 0,8 млрд дол. США виплат за довгостроковими зобов'язаннями 72 % були покриті зростанням простроченої заборгованості.

Трохи менший внесок у формування негативного сальдо платіжного балансу України за кредитами та облігаціями припадав на банки. До того ж близько 40 % цього внеску було сформовано за рахунок короткострокових кредитів. При цьому у виплатах банківського сектору у березні цього року частка фактичних погашень становила 59 %, решта – прощення боргу материнськими банками. Частка ж сектору державного управління при формуванні негативного сальдо платіжного балансу України за кредитами та облігаціями у I кварталі 2015 р. становила лише 4,3 %.

Водночас, як зазначають фахівці Національного банку, частка продовжуваних кредитів (роловер) приватного сектору за зовнішніми

довгостроковими зобов'язаннями в березні поточного року залишалася низькою й становила 30 % (порівняно з 20 % у лютому). Незначне покращення відбулося як за рахунок збільшення роловера реального сектору (26 % порівняно з 15 % у лютому), так і банківського (36 % порівняно з 29 % у лютому).

«У березні 2015 р. дефіцит поточного рахунку платіжного балансу України зменшився до 13 млн дол. США завдяки покращенню динаміки експорту та продовження скорочення імпорту високими темпами. Загалом дефіцит поточного рахунку в I кварталі виявився на 0,2 млрд дол. США кращим, ніж прогнозувалося, завдяки вищому експорту товарів і послуг у березні. Однак у подальшому ризики прогнозу залишаються високими через можливе загострення військового конфлікту, досить повільні процеси імпортозаміщення та зниження цін на основні експортні товари. Також у березні дефіцит капітального та фінансового рахунку залишився на рівні попереднього місяця (292 млн дол. США). Як і в попередні місяці дефіцит був зумовлений чистими виплатами за борговими зобов'язаннями банківського (1,0 млрд дол. США) та реального секторів (0,6 млрд дол. США). Низькі залучення приватного сектору зумовлені очікуваннями рішення щодо початку процесу репрофайлінгу за суверенними та квазісуверенними єврооблігаціями, ризиками відновлення активних військових дій на сході країни, а також адміністративними обмеженнями на валютному ринку. Водночас третій місяць поспіль продовжилося скорочення готівкової валюти поза банками – у березні на 120 млн дол. США, а за весь I квартал – на 342 млн дол. США. Як наслідок капітальний та фінансовий рахунок також виявився на 0,1 млрд дол. США кращим, ніж прогнозувалося. Однак дуже низький рівень роловера в I кварталі створює значні ризики для подальшої динаміки фінансового рахунку. У результаті дефіцит платіжного балансу в розмірі 305 млн дол. США був профінансований за рахунок резервних активів. Однак завдяки отриманню першого траншу від МВФ у рамках програми EFF у розмірі 4,9 млрд дол. США обсяг міжнародних резервів на 01.04.2015 зріс до 10,0 млрд дол. США, або 2,1 місяця імпорту майбутнього періоду», – повідомляється на офіційному сайті Національного банку України.

Правда, станом на 1 травня 2015 р. (попередні дані) обсяг міжнародних резервів України становив 9 млрд 631 млн дол. США в еквіваленті. Зазначене скорочення обсягу міжнародних резервів України «було обумовлене насамперед необхідністю здійснення платежів з погашення та обслуговування державного та гарантованого державою боргу в іноземній валюті в сумі 737 млн дол. США». За оцінками Національного банку, «зростання витрат на обслуговування державного боргу та оборону триватиме, проте фіскальна політика в цілому в 2015 р. збережеться жорсткою, хоча вплив девальваційно-інфляційних ефектів з часом вичерпається. Вагомим ризиком виконання державного бюджету є недоотримання доходів від приватизації. Видатки можуть перевищити заплановані внаслідок індексації заробітних плат і перегляду мінімальної

заробітної плати і пенсії через перевищення запланованих показників інфляції». Саме зростання витрат на обслуговування державного боргу та оборону за ймовірності одночасного недоотримання доходів державного бюджету створює вагому потенційну загрозу стабільності курсу гривні восени 2015 – взимку 2016 рр. Причому з питань реструктуризації зовнішніх українських боргових зобов'язань поки йдуть перемовини з кредиторами, результати яких будуть відомі пізніше. А це означає, що нинішні прогнозні оцінки фінансово-економічної ситуації в Україні необхідно буде коригувати вже десь наприкінці літа – на початку осені.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Гройсман дякує Японії за підтримку територіальної цілісності та суверенітету України. Про це В. Гройсман заявив під час зустрічі з прем'єр-міністром Японії С. Абе в суботу, 6 червня.

«Ми обов'язково здобудемо перемогу, настане мир, ми за допомогою світової спільноти, у тому числі Японії, все зробимо, аби агресор відступив, поновимо суверенітет і територіальну цілісність України», – сказав В. Гройсман. При цьому керівник парламенту зазначив, що Україна «і надалі розраховує на підтримку Японії» на міжнародній арені.

В. Гройсман назвав візит прем'єр-міністра Японії до України «надзвичайно знаковим, історичним». «Не дивлячись на велику відстань між нашими державами, наші двосторонні взаємини мають велике значення для України та Японії, і ми постійно відчуваємо вашу підтримку у важкий для нашої країни час», – наголосив Голова Верховної Ради.

У свою чергу прем'єр-міністр Японії заявив, що його країна сповідує послідовну позицію щодо необхідності збереження суверенітету й територіальної цілісності України. «Ми ніколи не визнаємо незаконної анексії Криму Російською Федерацією», – заявив С. Абе.

Під час зустрічі сторони наголосили на важливості виконання в повному обсязі мінських домовленостей.

В. Гройсман підкреслив, що Верховна Рада забезпечує виконання мінських угод на законодавчому рівні, і запевнив, що «усі зусилля світової спільноти, у тому числі Японії, щодо припинення агресії стосовно України будуть всіляко підтримані українським парламентом».

«Ми продовжуватимемо діалог, аби змусити Росію припинити незаконні дії», – наголосив прем'єр-міністр Японії.

Сторони обговорили парламентську складову двосторонніх взаємин, зазначивши, що нині вона швидко розвивається й набуває особливого значення, і висловилися за необхідність розширення взаємодії.

«Мені дуже приємно відвідати Верховну Раду, яка символізує демократію», – сказав С. Абе.

Прем'єр-міністр Японії запросив Голову Верховної Ради України здійснити візит до Японії.

В. Гройсман повідомив про перебіг реформ в Україні, особливо відзначивши важливість здійснення реформи з децентралізації. «У нас є завдання побудувати якісну систему врядування. З такими друзями, як Японія, ми обов'язково досягнемо успіху», – сказав він.

У свою чергу прем'єр-міністр Японії запевнив, що його країна й надалі підтримуватиме реформи в економічному і фінансовому секторі України, та висловив сподівання на успішну імплементацію конституційної реформи в частині децентралізації.

Голова Верховної Ради окремо подякував прем'єр-міністру за рішення уряду Японії виділити пільговий кредит на реалізацію проекту з модернізації Бортницької станції аерації під Києвом. «Цей проект має дуже важливе екологічне значення, це безпосередня допомога людям», – сказав В. Гройсман.

«Верховна Рада буде надійним партнером Японії, і я переконаний, що ми і надалі підтримуватимемо тісні взаємини», – підсумував В. Гройсман (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2015. – 6.06).

У Верховній Раді України 8–9 червня проходять засідання Міжпарламентської ради Україна – НАТО і виїзне засідання Комітету ПА НАТО з питань економіки і безпеки.

У засіданні 8 червня взяли участь члени Міжпарламентської ради Україна – НАТО, яка є двостороннім моніторинговим органом; представники НАТО та ОБСЄ, представники Міністерства оборони України, Ради національної безпеки і оборони України, Міністерства внутрішніх справ України, народні депутати України.

На засіданні відбулося переобрання співголови Міжпарламентської ради Україна – НАТО Р. Андрейчук, яка досі була виконувачем обов'язків. За словами Р. Андрейчук, Парламентська асамблея НАТО завжди підтримуватиме Україну в євроатлантичному поступі, бо вона – одна з пріоритетних аудиторій НАТО, і відносини України з НАТО досить міцні.

Співголова Міжпарламентської ради Україна – НАТО, перший заступник Голови Верховної Ради України А. Парубій наголосив, що мета України – вступ до НАТО, і більшість українців підтримують це рішення. «Очевидно, не випадково за цих умов нині тут відбувається одразу два форуми: засідання Міжпарламентської ради Україна – НАТО і виїзне засідання Комітету ПА НАТО з питань економіки і безпеки», – зауважив перший заступник Голови Верховної Ради. У цьому контексті А. Парубій наголосив на надзвичайно важливій ролі Міжпарламентської ради Україна – НАТО як двостороннього моніторингового органу для ефективного просування України курсом євроатлантичної інтеграції, який нещодавно цим складом парламенту визначений законодавством зовнішньополітичним

пріоритетом Української держави.

Під час засідання Міжпарламентської ради Україна – НАТО планується розглянути питання поточної безпекової ситуації в Україні, загроз її національній безпеці, перспективи євроатлантичної інтеграції країни, виконання річних національних програм співробітництва Україна – НАТО, міжнародної допомоги Україні для здійснення необхідних реформ (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 8.06*).

8–10 червня 2015 р. постійна делегація Верховної Ради України бере участь у 45 Генеральній асамблеї Парламентської асамблеї Чорноморського економічного співробітництва (м. Кишинів, Республіка Молдова).

Зокрема, 9–10 червня відбудеться засідання Генеральної асамблеї за участі делегацій з 12 держав-членів ПАЧЕС.

До складу української делегації входять народні депутати України О. Масоріна, Р. Чубаров, С. Куніцин, В. Кривенко, А. Гордєєв, М. Скорик, А. Вітко.

Як наголосила керівник делегації Л. Денісова, Україна активізує свою участь у Парламентській асамблеї Організації Чорноморського економічного співробітництва: «Насамперед ми чітко заявимо про нашу позицію щодо окупації Криму та військової агресії з боку Росії на Донбасі. Міжнародна спільнота повинна знати правду про незаконні дії сусідньої країни на території України».

Довідково. Членами ПАЧЕС є 12 країн: Азербайджан, Албанія, Болгарія, Вірменія, Греція, Грузія, Молдова, Росія, Румунія, Сербія, Туреччина та Україна. Мета асамблеї – забезпечення правової бази економічного, торговельного, соціального, культурного та політичного співробітництва між країнами; прийняття законодавства, необхідного для реалізації рішень, що приймаються главами держав та урядів або міністрами закордонних справ країн-членів ОЧЕС; сприяння національним парламентам у зміцненні парламентської демократії; розвиток співробітництва з міжнародними та регіональними організаціями (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 8.06).

Комітет з питань економічної політики рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо державної реєстрації речових прав на земельну ділянку)».

Як повідомили інформаційному управлінню в секретаріаті комітету, законопроектом № 2177 пропонується внести зміни до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», згідно з якими право оренди на нерозподілені (невитребувані) земельні

ділянки, що надані в оренду органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування на умовах та в порядку, визначеними ст. 13 Закону України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)», здійснюється без державної реєстрації права власності на такі земельні ділянки.

Також у проекті міститься пропозиція щодо заміни застарілих положень стосовно отримання державних актів на право власності на земельну ділянку на нові, що регламентують оформлення речових прав на земельну ділянку (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 8.06*).

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону «Про внесення змін до Закону України “Про питну воду та питне водопостачання” (щодо удосконалення деяких положень)».

Як повідомили інформаційному управлінню у секретаріаті комітету, законопроект № 2772 спрямований на вдосконалення законодавства у сфері питного водопостачання та водовідведення, врегулювання відносин, пов'язаних з виробництвом, транспортуванням і постачанням питної води, відведенням, транспортуванням та очищенням стічних вод задля гарантованого забезпечення споживачів якісною питною водою й централізованим водовідведенням, а також з метою запобігання погіршенню якості питної води в джерелах питного водопостачання через скиди в системи централізованого водовідведення стічних вод суб'єктами господарювання.

Проектом визначаються загальні вимоги до стічних вод, які скидають у системи каналізації населених пунктів (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 8.06*).

Комітет з питань бюджету розглянув питання підготовки до другого читання проекту закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо розбудови інституційної спроможності Національного банку України».

Комітет на засіданні 4 червня розглянув питання підготовки до другого читання проекту закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо розбудови інституційної спроможності Національного банку України» (реєстр. № 2743).

Верховною Радою України 22 травня 2015 р. цей законопроект прийнято за основу з виключенням з його тексту п. 1 і 2 розд. I (згідно з Постановою Верховної Ради України від 22.05.2015 р. № 483-VIII).

Загалом законопроектом передбачається доповнити Бюджетний кодекс України положенням, відповідно до якого частина прибутку до розподілу

Нацбанку визначається та перераховується до державного бюджету після підтвердження зовнішнім аудитом і затвердження Радою Нацбанку річної фінансової звітності та формування Нацбанком резервів у порядку й розмірах, визначених Законом України «Про Національний банк України» (нова ч. 9 ст. 45 Кодексу). При цьому таке положення застосовуватиметься, починаючи з формування проекту Державного бюджету на 2016 рік.

Слід зауважити, що цей законопроект є похідним від іншого проекту закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розбудови інституційної спроможності Національного банку» № 2742, прийнятого Верховною Радою України за основу 19.05.2015 р. Відтак з метою забезпечення узгодженості правових норм Верховній Раді належить розглядати законопроект № 2743 у другому читанні після прийняття в цілому законопроекту № 2742. Як повідомили інформаційному управлінню в секретаріаті комітету, за підсумками розгляду комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді законопроект № 2743 прийняти в другому читанні та в цілому як закон з урахуванням підтриманих пропозицій у запропонованій остаточній редакції, викладеній комітетом у порівняльній таблиці до законопроекту, після прийняття в цілому законопроекту № 2742 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 5.06*).

Комітет з питань запобігання і протидії корупції розглянув ряд законопроектів.

Зокрема, проект про внесення змін до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» (щодо скасування граничного віку перебування особи на посаді директора Національного антикорупційного бюро України) (реєстр. № 2339).

Як зазначалося під час обговорення, документ розроблено з метою скасування граничного віку перебування особи на посаді директора Національного антикорупційного бюро України.

Комітет не погодився з доцільністю прийняття запропонованих змін та ухвалив рішення рекомендувати парламенту відхилити зазначений проект закону.

Комітет також розглянув проект закону про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо підвищення відповідальності за порушення, пов'язані з корупційною складовою) (реєстр. № 2614).

Члени комітету взяли до уваги, що законопроект розроблено з метою вдосконалення чинного законодавства в частині посилення відповідальності за корупційні злочини.

Підтримуючи в цілому ідею посилення кримінальної відповідальності за вчинення корупційних злочинів, комітет висловив зауваження щодо доцільності встановлення відповідальності у вигляді довічного позбавлення волі, враховуючи, що в пояснювальній записці до законопроекту не наведено переконливих аргументів ефективності застосування крайньої міри

покарання. На думку комітету, положення законопроекту містить неточності техніко-юридичного характеру.

Комітетом визнано такими, що відповідають вимогам антикорупційного законодавства, 104 законопроекти; чотири проекти законів визнано такими, що містять корупційні ризики (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 5.06).

Комітет з питань транспорту рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону «Про внесення змін до Кодексу торговельного мореплавства України (щодо сприяння розвитку судноплавства в Україні)».

Як повідомили інформаційному управлінню в секретаріаті комітету, члени комітету розглянули законопроект під час засідання 3 червня.

У засіданні взяли участь народні депутати, керівництво та представники Міністерства інфраструктури, Державного агентства автомобільних доріг України, центральних органів виконавчої влади.

Як зазначалося під час засідання, законопроектом № 2712 пропонується розширити коло суб'єктів, судна яких мають право ходити під Державним прапором України, та надати іноземним суднам право здійснення каботажних перевезень без окремого дозволу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту.

На думку народних депутатів, реалізація ідеї, запропонованої в законопроекті, сприятиме залученню іноземних інвестицій у розвиток судноплавства в Україні, а також розвитку зовнішньоекономічних відносин.

На засіданні комітету також був розглянутий проект закону «Про внесення змін до Закону України “Про автомобільний транспорт” (щодо визначення термінів і понять)» (реєстр. № 1723).

Цим законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про автомобільний транспорт»: доповнити ст. 1 Закону новим абзацом, яким визначається термін «наземний самохідний транспортний засіб».

На думку автора, прийняття зазначеного законопроекту зумовлене необхідністю врегулювання прогалін у законодавстві України щодо визначення поняття «наземний самохідний транспортний засіб». Цивільне законодавство не містить чіткого визначення поняття «наземний самохідний транспортний засіб», необхідного для правильного трактування положень ч. 4 ст. 828 ЦК України, якою встановлено, що договір позичання транспортного засобу (крім наземних самохідних транспортних засобів), у якому хоча б однією стороною є фізична особа, укладається в письмовій формі й підлягає нотаріальному засвідченню.

За результатами обговорення члени комітету ухвалили рішення рекомендувати Верховній Раді проект закону «Про внесення змін до Закону України “Про автомобільний транспорт” (щодо визначення термінів і понять)» повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на

доопрацювання.

Народні депутати погодилися з висновком Головного науково-експертного управління апарату Верховної Ради України, яке вважає пропонуваній спосіб розв'язання проблеми не належним чином обґрунтованим і висловлює ряд зауважень до законопроекту (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 5.06*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України П. Порошенко провів зустріч з прем'єр-міністром Японії С. Абе, який відвідав Україну з першим візитом в історії двосторонніх відносин між державами.

Під час переговорів Президент подякував Японії та «великій сімці» за сильну позицію в підтримці суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України. Сторони скоординували позиції напередодні саміту «великої сімки» в Німеччині, де питання України є серед перших пріоритетів. «Ми високо цінуємо рішучу позицію Японії щодо невизнання анексії Росією Криму, а також готовність всебічно сприяти консолідації зусиль міжнародної спільноти для забезпечення повної імплементації мінських домовленостей», – сказав П. Порошенко.

Прем'єр-міністр Японії С. Абе за підсумками переговорів заявив, що його країна підтримує суверенітет та територіальну цілісність України і вважає неприйнятним силовий варіант вирішення ситуації на Донбасі. «Позиція Японії полягає в рішучому невизнанні силового розвитку подій, а також у повазі до верховенства права, суверенітету і територіальної цілісності України», – заявив глава уряду Японії. Він також запевнив, що під час головування у «великій сімці» наступного року Японія робитиме все можливе для мирного врегулювання ситуації на Сході України.

Президент назвав важливим блоком питань двосторонніх відносин питання безпеки та забезпечення миру в Україні і всьому світі. «Ми готові до активної співпраці з Японією у реформуванні безпекових інституцій в рамках ООН, включаючи реформування Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, а також об'єднання зусиль для створення стабільної та справедливої системи міжнародної безпеки», – заявив Президент України.

Прем'єр-міністр Японії під час переговорів наголосив, що новий етап відносин між країнами, який розпочинається з його візитом, має важливе значення в контексті ситуації у світі. С. Абе відзначив великий економічний та науково-технічний потенціал України. Глава уряду Японії також зауважив, що за рік президентства П. Порошенка Україна зробила великий крок уперед у своєму розвитку.

Також відбулися переговори урядових делегацій у розширеному складі. За підсумками переговорів підписано міждержавну угоду про надання урядом Японії пільгового кредиту на проект з модернізації Бортницької станції

аерації під Києвом обсягом 1,1 млрд дол. США. Крім того, досягнуто домовленість про надання Японією кредиту для розвитку чистих технологій у галузі вугільної енергетики (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 6.06).

Президент України П. Порошенко провів зустріч з прем'єр-міністром Канади С. Гарпером, який прибув до України з робочим візитом напередодні своєї участі в засіданні «великої сімки» в Німеччині.

Президент висловив подяку Канаді за масштабну допомогу, яку Україна отримує в складні для неї часи, – надані кредитні ресурси на загальну суму 400 млн канадських доларів, технічну та гуманітарну допомогу вартістю понад 178 млн канадських доларів, нелетальне військове озброєння для українських бійців на передовій, мобільні шпиталі й аптечки, які рятували та рятують життя українських воїнів.

Президент повідомив, що під час зустрічі окремо обговорювалося питання поглиблення українсько-канадської співпраці у військовій сфері. Глава держави відзначив оголошену прем'єр-міністром С. Гарпером ініціативу з тренувань українських військових.

Президент також відзначив рішення канадської сторони виділити технічну допомогу та направити фахівців для тренування співробітників МВС України.

Одними з ключових питань переговорів стали питання поглиблення двосторонньої торгівлі та залучення інвестицій. Президент та прем'єр-міністр домовилися прискорити укладання Угоди про вільну торгівлю між Канадою та Україною.

Президент також відзначив початок візового діалогу. Консультації з цього питання буде продовжено. Президент зазначив, що консультації спрямовані на збільшення кількості багаторазових канадських віз для українців та їх терміну до 10 років, а також спрощення процедури отримання такої візи, у тому числі можливість оформлення через електронну систему.

У підсумковій заяві для ЗМІ Президент нагадав, що напередодні провів телефонні консультації з лідерами Сполучених Штатів Америки, Німеччини та зустріч з прем'єр-міністром Японії. «Ключова позиція, яку ми чекаємо від наших іноземних партнерів, – єдність. Єдність країн “великої сімки”. Єдність Європейського Союзу. Єдність трансатлантичну. І солідарність з Україною», – заявив П. Порошенко.

У свою чергу прем'єр-міністр С. Гарпер наголосив, що позиція Канади щодо ситуації в Україні залишається чіткою: «Ніколи Канада не визнає незаконної окупації української території російськими силами. Ми ніколи не погодимося з тим, що кордони суверенної держави можуть перекроюватися силою. Ми міцно солідарні з нашими союзниками і закликаємо Путіна, щоб він припинив вторгнення в Східну Україну, вивів своїх військових, танки і важке озброєння та припинив надавати військову допомогу сепаратистам».

С. Гарпер наголосив, що Канада підтримує зусилля з дипломатичного

врегулювання ситуації на Донбасі та вже досягнуті домовленості з цього питання *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>)). – 2015. – 6.06).*

Президент П. Порошенко провів телефонну розмову з президентом Сполучених Штатів Америки Б. Обамою.

Президенти України та США обговорили останній розвиток ситуації на Донбасі, зокрема після наступу на українські сили під Мар'їнкою, що є грубим порушенням мінських домовленостей.

Президент П. Порошенко і президент Б. Обама констатували, що повне виконання мінських домовленостей є запорукою мирного врегулювання на Донбасі.

Співрозмовники скоординували позиції напередодні зустрічі лідерів країн «великої сімки», зокрема в питанні продовження тиску на Росію, у тому числі й через санкції задля виконання Росією та бойовиками, яких вона підтримує, мінських домовленостей.

При цьому президент Б. Обама запевнив у повній підтримці суверенітету та територіальної цілісності України. Він також відзначив лідерство Президента України у втіленні реформ і досягнення вагомих результатів на цьому шляху.

Президент П. Порошенко подякував за значну допомогу в зміцненні обороноздатності України, зокрема через проведення спільних навчань, і закликав до подальшої співпраці *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>)). – 2015. – 5.06).*

Президент України провів телефонну розмову з федеральним канцлером Німеччини А. Меркель.

Співрозмовники обговорили ескалацію ситуації на Донбасі, зокрема через атаку бойовиків на Мар'їнку, що вкотре стало грубим порушенням мінських домовленостей.

Водночас П. Порошенко наголосив на дотриманні мінських угод Україною. Він також підкреслив, що загалом ситуація з режимом припинення вогню загострилася, а прогрес щодо звільнення заручників відсутній.

Президент України та федеральний канцлер Німеччини також висловили сподівання щодо результативності зустрічі на рівні політичних директорів міністерств закордонних справ у рамках «нормандського формату» в Парижі 10 червня та домовилися про подальші кроки.

Співрозмовники обговорили економічну ситуацію в Україні. Президент України закликав розглянути додаткові фінансові механізми для підтримки макроекономічної ситуації, а також для енергетичної стабільності України та ЄС *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>)). – 2015. – 5.06).*

Президент України П. Порошенко провів розмову з Р. Вейонісом, що був обраний на посаду президента Латвії.

Президент України привітав Р. Вейоніса з перемогою і висловив сподівання на подальшу інтенсивну співпрацю України з Латвією – надійним партнером України.

Президент України також відзначив високий рівень підтримки України, її суверенітету і європейського майбутнього з боку Латвії, у чому він пересвідчився під час нещодавнього візиту до Риги на саміт «Східного партнерства». П. Порошенко також наголосив, що Україна серед своїх пріоритетів вбачає отримання європейської перспективи та запровадження безвізового режиму з ЄС, і висловив сподівання, що Латвія підтримуватиме Україну на цьому шляху.

Глава Української держави підкреслив важливість подальшого співробітництва між двома країнами, зокрема в контексті надання експертизи та підтримки у впровадженні Угоди про асоціацію між Україною і ЄС, участі в трастових фондах НАТО та військово-технічній сфері.

Р. Вейоніс подякував за привітання, запевнив у підтримці подальшого розвитку партнерства між Україною та Латвією, а також висловив сподівання в мирному врегулюванні ситуації на Донбасі.

П. Порошенко запросив Р. Вейоніса відвідати Україну з візитом: «Я переконаний, що двосторонні відносини між Україною і Латвією розвиватимуться в дусі дружби, взаємоповаги і задля досягнення інтересів наших держав», – наголосив Президент (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 5.06.***

Президент П. Порошенко сподівається, що члени коаліції напрацюють спільну позицію участі в місцевих виборах, які, на переконання глави держави, мають відбутися за відкритими списками на підставі нового закону.

Президент закликав усіх народних депутатів до співпраці. «Вважаю, що ефективність дій влади, Президента, уряду може бути забезпечена тільки чіткою взаємодією в складі коаліції», – наголосив П. Порошенко.

Глава держави також виключив можливість проведення дострокових виборів до Верховної Ради. Україна має конституційну проєвропейську коаліцію, яка взяла на себе відповідальність за реформування країни, підкреслив Президент.

«Народ свою справу зробив – перезавантаження відбулося. Маємо провести перезавантаження місцевої влади і забезпечити ефективну діяльність коаліції в діючій владі», – сказав П. Порошенко, зауваживши, що не хотів би, щоб ці вибори стали причиною якихось глибинних процесів і конфліктів усередині коаліції, і як глава держави працюватиме на забезпечення повної свободи волевиявлення громадян (***Офіційне інтернет-***

представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 5.06).

Восени парламент і коаліція мають дати оцінку результатам роботи з втілення реформ кожного члену уряду, переконаний Президент П. Порошенко.

«Восени коаліція має відреагувати на позицію людей і зробити певні висновки. Висновки має зробити і кожен урядовець щодо темпів реформ, які він запроваджує спільно з громадянським суспільством у своєму міністерстві, і Верховна Рада, яка має дати оцінку діяльності кожного міністра», – сказав глава держави під час прес-конференції з нагоди щорічного Послання до Верховної Ради України.

Президент висловив переконання, що критерієм оцінки роботи урядовців також має стати рівень імплементації ними Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Відповідаючи на запитання про те, чи можливі кадрові перестановки в складі Кабінету Міністрів, П. Порошенко наголосив, що за чинної Конституції зміна міністрів і зміна уряду в парламентсько-президентській республіці – це виключно компетенція парламентської коаліції.

Президент також підкреслив, що вважає недоцільною та неможливою зміну формату коаліції: «Вважаю це не просто не бажаним, а не можливим».

Глава держави також зауважив, що не вбачає потреби в зміні Прем'єр-міністра України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 5.06).*

Президент П. Порошенко вручив державні нагороди дев'ятнадцяти військовослужбовцям Національної гвардії України та працівникам Міністерства внутрішніх справ, які брали участь у антитерористичній операції на Сході України. Глава держави подякував представникам української міліції і Нацгвардії за подвиг, який вони здійснюють кожного дня, наближаючи перемогу, – як на передовій, так і всередині країни.

Глава держави зазначив, що міліціонери та військовослужбовці тепер не лише захищають порядок всередині країни, але й є надійним заслоном від ворога на передовій. «Кожен з вас служить, не просто захищаючи громадський порядок, як це було раніше. Тепер своєю службою ви захищаєте мир, суверенітет, територіальну цілісність і незалежність нашої держави», – сказав П. Порошенко.

Президент з сумом констатував, що часто ціною такого захисту стає життя службовців. За словами П. Порошенка, за час проведення АТО загинуло 112 працівників міліції і 154 військовослужбовці Нацгвардії. «Це справжній приклад служіння народові України. Вічна їм слава, шана і наша вдячність», – наголосив П. Порошенко.

Присутні вшанували пам'ять полеглих хвилиною мовчання.

Президент зазначив, що пріоритетом сьогодні є встановлення миру в Україні, для чого державі потрібна сильна армія, Збройні сили, спецслужби, прикордонники, потужна і патріотична Національна гвардія та посправжньому народна міліція, яка користуватиметься шаную і повагою. Саме тому Міністерство внутрішніх справ найближчим часом чекають зміни. Завершується законодавче оформлення початку реформ – буде утворено патрульну поліцію і розформовано ДАІ. «Зміниться все – починаючи від форми і закінчуючи заробітною платнею. Але не зміниться ставлення до славних подвигів», – заявив глава держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 8.06*).

Президент підписав Закон «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо встановлення обмежень при обранні на посаду (призначення виконувача обов'язків) керівника вищого навчального закладу».

Закон № 415-VIII, який Верховна Рада прийняла 14 травня 2015 р., визначає, хто не може претендувати на посаду керівника вищого навчального закладу. Так, не може бути обрана керівником вищу особа, яка за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена, яка має судимість, яка, відповідно до вироку суду, позбавлена права обіймати такі посади, або яка за рішенням суду була визнана винною у вчиненні корупційного правопорушення – протягом року з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

Також не може бути призначена керівником ВНЗ особа, яка підпадає під дію Закону України «Про очищення влади» або яка голосувала за диктаторські закони 16 січня 2014 р.

Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Виконувач обов'язки керівника вищого навчального закладу, який на день набрання чинності цим Законом підпадає під його дію, підлягає звільненню протягом двох тижнів з дня набрання чинності цим Законом.

Ці критерії було розроблено за погодженням із професійною спільнотою на вимогу викликів суспільства та в напрямку євроінтеграційного спрямування України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 9.06*).

Президент затвердив Закон про удосконалення механізму соціального захисту військових під час особливого періоду.

Президент П. Порошенко підписав Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо питань соціального захисту громадян України, які проходять військову службу під час особливого періоду». Верховна Рада ухвалила Закон №433-VIII 14 травня.

Документом уточнюються умови щодо збереження за працівниками

місця роботи, посади та виплати їм компенсації середнього заробітку.

Законом також запроваджується надання відстрочки від призову на строкову військову службу для продовження професійної діяльності педагогічних працівників призовного віку з повною вищою освітою, основним місцем роботи яких є загальноосвітні навчальні заклади, за умови повного навантаження на займаній посаді, – на весь період їх роботи за спеціальністю незалежно від місця роботи (на даний час право на таку відстрочку надано педагогічним працівникам на період їх роботи за спеціальністю лише у сільській місцевості).

Крім того, у Законі «Про військовий обов'язок і військову службу» закріплюються встановлені іншими законодавчими актами гарантії для громадян України, які призвані на військову службу (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 8.06*).

Глава держави підписав Закон про звільнення від оподаткування нерухомості релігійних організацій.

Президент підписав Закон № 420-VIII «Про внесення зміни до статті 266 Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування нерухомості релігійних організацій», який був прийнятий Верховною Радою України 14 травня поточного року.

Передбаченою законом зміною до статті 266 Податкового кодексу України звільняються від оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, об'єкти нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій та використовуються виключно для забезпечення їхньої статутної діяльності, включно з об'єктами, в яких здійснюють діяльність засновані такими релігійними організаціями добродійні заклади – притулки, інтернати, лікарні тощо, крім об'єктів нерухомості, в яких здійснюється виробнича та/або господарська діяльність.

Законом також рекомендується органам місцевого самоврядування у місячний термін з дня опублікування Закону переглянути рішення щодо встановлення на 2015 р. податку на майно для об'єктів нерухомості, що перебувають у власності релігійних організацій (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 8.06*).

Президент України П. Порошенко підписав Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів».

Зокрема, Законом №421-VIII встановлюється кримінальна відповідальність за погрозу або насильство щодо журналіста, за умисне знищення або пошкодження майна журналіста.

Погроза вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням

майна щодо журналіста, його близьких родичів чи членів сім'ї у зв'язку зі здійсненням журналістом професійної діяльності карається виправними роботами на строк до 2 років або арештом на строк до 6 місяців, або обмеженням волі на строк до 3 років, або позбавленням волі на строк до 3 років; умисне заподіяння журналістам побоїв, легких або середньої тяжкості ушкоджень у зв'язку зі здійсненням професійної діяльності каратиметься обмеженням волі на строк до 5 років або позбавленням волі на той самий строк, а у разі умисного заподіяння їм тяжкого тілесного ушкодження – позбавленням волі на строк від 5 до 12 років. У разі, якщо названі дії вчиняються організованою групою, вони караються позбавленням волі на строк від 7 до 14 років.

Умисне знищення або пошкодження майна, що належить журналісту, у зв'язку зі здійсненням професійної діяльності, карається штрафом від 50 до 200 неоподаткованих мінімумів або арештом на строк до 6 місяців або обмеженням волі на строк до 5 років. У разі, якщо такі дії вчинені шляхом підпалу, вибуху або іншим загальнонебезпечним способом, або такі, що спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки, караються позбавленням волі на строк від 6 до 15 років.

Вбивство або замах на вбивство журналіста, його близьких родичів чи членів сім'ї у зв'язку зі здійсненням цим журналістом законної професійної діяльності карається позбавленням волі на строк від 9 до 15 років або довічним позбавленням волі.

Захоплення або тримання як заручника журналіста, його близьких родичів чи членів сім'ї з метою спонукання цього журналіста вчинити або утриматися від вчинення будь-якої дії як умови звільнення заручника карається позбавленням волі на строк від 8 до 15 років.

Законом встановлюється кримінальна відповідальність за постановлення суддею завідомо неправосудного рішення, вироку, ухвали або постанови з метою перешкоджання законній професійній діяльності журналіста. Такі дії караються позбавленням волі на строк від 5 до 8 років.

Також запроваджується виплата з Державного бюджету компенсацій у разі загибелі журналіста під час виконання ним професійних обов'язків, або у разі його поранення, заподіяного під час виконання професійних обов'язків. У разі загибелі журналіста під час виконання професійних обов'язків членам його сім'ї виплачуватиметься одноразова грошова допомога в розмірі 100 прожиткових мінімумів, у разі поранення – допомога у розмірі до 50 прожиткових мінімумів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 8.06*).

Президент підписав закони про денонсацію угод з Росією щодо військових міждержавних перевезень та транзиту через Україну російських військових до Молдови.

Документи між урядами України та Росії були підписані в м. Сочі 25 листопада 1995 р.

Угодою про транзит через територію України військових Росії, які тимчасово знаходяться на території Молдови, встановлено порядок, умови та особливості транзитного переміщення, надання дозволів та контроль з боку української сторони.

Угодою про організацію військових міждержавних перевезень та розрахунки за них врегульовано питання перевезення військових формувань, команд та членів їх сімей, які виконуються залізничним, повітряним або автомобільним транспортом з України до Росії та з Росії до України, а також з України до інших держав і назад через територію Росії та з Росії до інших країн і назад транзитом через українську територію.

Документи уклалися на 5 років з автоматичною пролонгацією, якщо жодна з сторін за 6 місяців письмово не повідомила про намір припинити їхню дію (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 8.06).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк доручив міністру інфраструктури А. Пивоварському, міністру соціальної політики П. Розенку, міністру охорони здоров'я О. Квіташвілі, першому заступнику міністра фінансів І. Уманському здійснити робочу поїздку 9–10 червня 2015 р. у Луганську та Донецьку області, у тому числі в Маріуполь.

За дорученням Прем'єр-міністра урядовці мають вивчити та перевірити на місці ряд важливих питань. Зокрема, стан відновлення дорожньої інфраструктури, здійснення соціальних виплат, організацію медичного забезпечення, а також фінансування робіт з відновлення об'єктів життєзабезпечення населення, соціальної інфраструктури, будівництва інженерних споруд для зміцнення обороноздатності держави (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 8.06).

З метою підтримки українських учених і наукових досліджень Міністерство освіти і науки України разом з CRDF Global створили резервний фонд для вчених та наукових досліджень України.

Міністр освіти і науки України С. Квіт від імені міністерства подякував американським партнерам за співпрацю та підкреслив важливість підтримки фондом науковців.

С. Квіт у своєму зверненні до CRDF Global зазначив, що Україна має потужну систему вищої освіти й науки, яка впроваджує інноваційні технології та забезпечує модернізацію економіки, виробництва та суспільства в цілому. Як повідомив міністр, сьогодні країні необхідно вирішити важливі завдання, що постали у зв'язку з тимчасовою окупацією 7,8 % української території. Серед вимушених переміщених осіб, яких налічується понад 1,2 млн з непідконтрольних українській владі територій, понад 100 тис. учених, викладачів університетів і шкільних вчителів, студентів. Також 26 університетів і науково-дослідних інститутів були переселені на підконтрольну українській владі територію, однак усі їхні споруди,

лабораторії, уся матеріально-технічна база залишилися на непідконтрольній уряду території.

Як підкреслив міністр освіти і науки, саме в той час, коли на непідконтрольних українській владі територіях Донбасу здійснюється руйнування промисловості, дуже важлива підтримка та співпраця з CRDF Global. За словами С. Квіта, наука, наукові дослідження та інновації можуть не тільки примирити людей, а й також забезпечити поступове та впевнене відновлення України (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 8.06*).

ПОЛІТИКА

Более половины встречи президента США Б. Обамы и канцлера Германии А. Меркель на полях саммита «большой семерки» было посвящено Украине. Об этом сообщил в воскресенье, 7 июня, представитель Белого дома Д. Эрнест, передает РИА «Новости» (<http://korrespondent.net/world/3524581-bolshuui-chast-vstrechy-obama-y-merkel-obsuzhdaly-ukraynu-belyi-dom>).

По словам Д. Эрнеста, А. Меркель «играла важную, ведущую роль» в сохранении этого единства». «Наша цель – добиться того, чтобы оно (единство. – Ред.) сохранилось по ряду вопросов, в том числе по санкциям, которые накладывают существенную цену на экономику России и являются результатом дестабилизирующих действий России по Украине», – добавил Д. Эрнест. По его словам, для Б. Обамы важно «послать сигнал» о продолжении санкций (*Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 8.06*).

G7 планирует учредить группу поддержки Украины. Об этом говорится в заключительной декларации, распространенной в понедельник, 8 июня, по итогам встречи «большой семерки» в баварском замке Эльмау.

«Мы обратились к послам стран “группы семи” в Киеве с призывом учредить группу поддержки Украины. Ее задачей будет продвижение процесса реформ через оказание содействия и консультаций», – говорится в документе.

В декларации сказано, что G7 поддерживает шаги украинского правительства, направленные на реализацию структурных реформ. «Мы подчеркиваем приверженность совместной работе с международными финансовыми институтами и другими партнерами обеспечивать финансовую и техническую поддержку Украине», – отмечается в декларации (*Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 8.06*).

Канада, Германия и Великобритания выступили за единую позицию по Украине.

Канадский премьер-министр С. Харпер в ходе саммита G7 в Германии провел встречи с канцлером Германии А. Меркель и премьер-министром Великобритании Д. Кэмероном. Об этом в воскресенье, 7 июня, сообщила пресс-служба канадского премьера, передает ТАСС (<http://korrespondent.net/world/3524577-kanada-hermanyia-y-velykobrytanyia-vystupyly-za-edynuii-pozytsyui-po-ukrayne>).

Лидеры стран, как отмечается в сообщении, «подтвердили важность поддержания единой позиции (стран «большой семерки». – Ред.) по ситуации в Украине». Главы Канады, Германии и Великобритании также подчеркнули, что Россия должна «уважать и выполнять минские соглашения» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 8.06).

Санкции против России могут быть ужесточены, если ситуация на Востоке Украины ухудшится, заявила канцлер ФРГ А. Меркель. При этом она выразила уверенность в том, что кризис в Украине имеет только политическое решение (<http://korrespondent.net/world/3524871-merkel-dopuskaet-uzhestochenyie-sanktsyi-protiv-rossyyu>).

По словам А. Меркель, в целом на саммите «большой семерки» уделили много внимания борьбе с терроризмом в контексте конфликта на территории Украины. «Мы о России не так много говорили, но говорили об украинском конфликте и о других связанных с этим моментах, например ситуации по борьбе с терроризмом», – добавила она. А. Меркель отметила, что с Россией все еще остается много форматов для переговоров, в том числе и «нормандская четверка» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 8.06).

Канцлер Германии А. Меркель заявила, что в настоящее время возврат России в G8 невозможен. Об этом она рассказала в интервью телеканалу ARD (<http://korrespondent.net/world/3524542-merkel-nevozmozhno-roka-vernut-rossyui-v-sostav-G8>).

А. Меркель отметила, что данное решение поддерживают и другие участники группы. «С точки зрения, с которой мы (участники G7. – Ред.) смотрим на это сегодня, возврат России в настоящий момент невозможен», – сказала канцлер Германии. Она отметила, что на полях саммита прошла «очень хорошая дискуссия о характере G7». «Все отметили, что для нас важно разделять общие ценности. В случае с присоединением Крыма и вмешательством в дела регионов Донецк и Луганск Россия показала, что имеют место различные представления», – сказала А. Меркель (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 8.06).

В замке Эльмау завершился саммит G7. Конкретных решений, цифр и обязательств мало.

Тон задал бывший глава правительства Польши, а ныне председатель Европейского совета Д. Туск. Еще до начала саммита он напомнил, что продление санкций увязано с соблюдением Россией договора «Минск 2». А в нынешней ситуации изменение санкционного режима возможно только в сторону ужесточения. Д. Туск надеется, что решение о продлении санкций на саммите 28 стран ЕС будет принято единогласно.

Однако на заключительной пресс-конференции А. Меркель заявила, что России было уделено не слишком много времени. «О других конфликтах мы говорили гораздо дольше и интенсивнее», подчеркнула госпожа канцлер. Она добавила, что участники саммита не желают ужесточения санкций, но готовы пойти и на этот шаг, если ситуация на востоке Украина не улучшится. Однако от ответа на вопрос журналистов, как конкретно могло бы выглядеть это ужесточение, госпожа канцлер дипломатично уклонилась. В заключительном коммюнике саммита это звучит так: «Тем не менее мы готовы ввести и дальнейшие ограничительные меры, чтобы повысить цену, которую России придется заплатить, если ее действия сделают это необходимым».

Продление санкций было заявленной целью и президента США Б. Обамы. На пресс-конференции Б. Обама указал, что санкции уже нанесли ущерб экономике России и заверил, что все участники саммита согласны с их продлением (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 9.06).

Глава МИД С. Лавров заявил, что украинская власть сознательно пыталась обострить ситуацию перед саммитом G7, чтобы страны «большой семерки» продлили санкции против России.

«Наверное, хотелось к этому саммиту обострить ситуацию, помня о том, что члены “большой семерки” заявили: санкции против России будут действовать до тех пор, пока РФ не выполнит минские соглашения. Это джокер в руках украинской власти: мы – украинцы – будем саботировать выполнение минских договоренностей, а страдать за это будет Россия, потому что санкции против России никто не будет снимать», – цитирует его слова РИА «Новости» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net/world/3524815-lavrov-kyev-namerenno-obostryl-sytuatsyui-pered-sammytom-G7>). – 2015. – 8.06).

Россия отказалась подписывать ежегодный доклад Международного агентства по атомной энергии (МАГАТЭ), так как ядерный реактор возле Севастополя в документе отнесен к Украине. Об этом в понедельник, 8 июня, сообщило агентство Reuters со ссылкой на дипломатов, которые присутствовали на квартальном заседании совета управляющих

МАГАТЭ в Вене (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3525039-rossya-otkazalas-podpisyvat-doklad-mahate-yz-za-kruma>).

Один из дипломатов отметил, что как минимум восемь стран выступили против отказа России подписывать документ, ссылаясь на резолюцию ООН 2014 г. о территориальной целостности Украины.

Постпред РФ при международных организациях в Вене В. Воронков позднее подтвердил позицию России, сообщает РИА «Новости». По его словам, это не означает, что РФ выступает против документа. Он отметил, что Москва не согласна с положением в той части, где говорится, что ядерные объекты Крыма относятся к Украине. Он также добавил, что соответствующая нота направлена в Секретариат МАГАТЭ.

Украинская компания «Энергоатом» заявила, что уже сообщала МАГАТЭ о невозможности нести ответственность за ядерные реакторы в Крыму, который был аннексирован Россией. Министерство энергетики РФ и госкорпорация «Росатом» не стали комментировать ситуацию, добавляет Reuters (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 8.06).

В ОБСЕ подтвердили отставку спецпредставителя в Украине.

В центральном офисе Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе официально подтвердили, что спецпредставитель ОБСЕ в Украине Х. Тальявини подала в отставку. «По прошествии года исполнения обязанностей посол Тальявини хочет уйти в ближайшем будущем со своего поста», – сообщили в пресс-службе ОБСЕ.

В пресс-службе проинформировали, что председатель ОБСЕ, министр иностранных дел Швейцарии Д. Беркхолтер назначил Х. Тальявини на должность спецпредставителя в Украине 8 июня 2014 г.

В январе 2015 г. действующий глава ОБСЕ министр иностранных дел Сербии И. Дачич продлил ее мандат. Сейчас продолжаются консультации относительно нового спецпредставителя ОБСЕ в Украине, добавили в пресс-службе. Об этом сообщает УНИАН (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2015. – 7.06).

Специальная мониторинговая миссия ОБСЕ может удвоить количество наблюдателей на востоке Украины до тысячи человек.

Это произойдет в том случае, если им будут обеспечены надлежащие условия безопасности, а также прекратится препятствование их деятельности. Как заявил в понедельник, 8 июня, на заседании межпарламентского совета НАТО–Украина замглавы миссии ОБСЕ в Украине А. Хуг, после возобновления конфликта численность миссии может быть в случае необходимости увеличена до тысячи человек.

При этом он подчеркнул, что «мало толку размещать наблюдателей», если им не будет гарантирован доступ ко всей территории. По словам А. Хуга, на данный момент наблюдатели «испытывают существенные

ограничения со всех сторон». Он сообщил, что команды часто останавливают на длительное время на блокпостах, а беспилотные летательные аппараты организации регулярно подвергаются обстрелам и «глушатся».

Заместитель главы мониторинговой миссии ОБСЕ также указал, что ни одна из сторон конфликта до сих пор не предоставила информацию об отведенном тяжелом вооружении и местах его хранения. «Эта информация нужна для того, чтобы мы могли наблюдать за процессом отвода вооружения», – приводит слова А. Хуга агентство УНИАН (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 8.06).

В воскресенье, 7 июня, в Киеве объявили о начале бессрочной акции на Майдане Незалежности.

Акцию успели назвать «Третьим Майданом», но она не просуществовала и дня – ночью лагерь митингующих разгромили неизвестные. Активисты требовали отчета власти о своей деятельности за год, объяснений по поводу медленных темпов реформ и отсутствия изменений к лучшему. Корреспондент.net разбирался, кто организовал акцию и зачем пытался привлечь к ней внимание (<http://korrespondent.net/ukraine/3524929-samyi-bystryi-maidan-kto-y-zachem-orhanyzoval-aktsyui-protyv-vlasty>).

В воскресенье, 7 июня, на Майдане состоялось вече, участники которого высказали недовольство результатами работы новой власти за год. После этого активисты начали устанавливать палатки возле стелы на Майдане, что привело к противодействию со стороны милиции. В итоге на Майдане было установлено шесть палаток, в них постоянно находились люди, чтобы их невозможно было снести.

В листовках, которые раздавали участники акции, указано, что мероприятие – «Майдан 3.0» – организовано «Общественным блокпостом» и имеет определенные требования. Среди них – смена высшего руководства страны, изменение системы власти, отмена поправок, внесенных в Конституцию и в закон о военном положении, закон об импичменте, индексация пенсий и зарплат, «отмена грабительских тарифов».

Ночью в соцсетях сообщили, что на Майдан прибежала толпа неизвестных в балаклавах и снесла палатки. После этого на площадь приехала милиция и оцепила ее. В МВД отмечают, что во время свертывания поваленных палаток правоохранители обнаружили бутылки из-под алкогольной продукции и медицинский шприц с жидкостью. Изъятые предметы направлены на экспертные исследования для установления их содержания.

Согласно сообщению МВД, в 1:25 понедельника столичные правоохранители выехали на майдан Незалежности для выяснения информации о конфликте между протестующими и неизвестными.

Митингующие рассказали милиционерам, что около 20 человек в балаклавах, не объясняя мотивов, разбросали шесть палаток, которые протестующие установили несанкционированно. От написания заявлений в

правоохоронительные органы активисты отказались.

Работники Шевченковского районного управления милиции столицы по данному факту начали проверку.

По версии народного депутата, советника министра внутренних дел А. Геращенко, палатки в Киеве активисты установили в воскресенье, а еще в субботу на YouTube появилось видео с названием «Киев. Тысячи людей требуют отставки Порошенко и властей». «Эта ссылка активно распространялась по сетям “Антимайдан”, “Русская весна”, “Новороссия” и т. д. Всего мои помощники наугулили более 50 антиукраинских сайтов, распространявших ссылки на это видео, за субботу и воскресенье. Затем, в воскресенье, 7 июня, в 12:00 на Майдане появилась группа граждан, которая установила пять-шесть новеньких палаток и объявила о начале “Майдана 3.0”», – сообщил депутат.

По словам А. Геращенко, руководитель группы – некий политэмигрант из США Р. Ташбаев. По данным нардепа, он приехал в Украину за месяц до годовщины расстрела героев «Небесной сотни» из Соединенных Штатов Америки, где проживал, и пытался организовывать митинги вместе с «фейковой» организацией «Батальонное братство».

А. Геращенко отметил, что если «третий Майдан» будет, то его организует не «политэмигрант из США, с купленными на днях в “Эпицентре” однотипными палатками, а мы с Вами, если почувствуем, что власть окончательно не слышит свой народ» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 8.06).

У Києві серед представників «Правого сектору» є затримані під час ЛГБТ-ходи 6 червня. Про це в ефірі телеканалу «112 Україна» заявив прес-секретар «Правого сектору» А. Скоропадський (<http://ua.112.ua/kyiv/vidpovidalnist-za-bezlady-pid-chas-lhbt-khody-v-kyievi-lezhyt-na-orhanizatorakh-marshu-pravyi-sektor-235125.html>).

За його словами, уся відповідальність за заворушення лежить на організаторах цієї ходи. «Вся відповідальність за те, що сталося..., за все це побоїще, яке було на оболонській набережній та біля метро “Оболонь” лежить, безумовно, на організаторах цієї ЛГБТ-ходи, тому що ми попереджали, що таке буде, що там буде не тільки “Правий сектор”, що туди придуть люди з фронту, туди придуть різні громадські організації, туди придуть націоналісти, футбольні фанати – і хтось з них явно не витримає, у когось з них зіграють нерви», – зазначив А. Скоропадський.

Нагадаємо, що під час ЛГБТ-маршу в Києві противники параду намагалися завадити проведенню маршу й спровокували кілька бійок із правоохоронцями. У результаті дев'ять міліціонерів постраждали. Також повідомлялося про постраждалих серед учасників ходи. Сам парад завершився менше ніж за півгодини.

Зазначимо, що раніше мер Києва В. Кличко закликав організаторів маршу утриматися від його проведення через можливі провокації та

нестабільність обстановки. Пізніше В. Кличко заявив, що покарає тих, хто зірвав парад (*112 Україна (<http://ua.112.ua>). – 2015. – 6.06*).

ЕКОНОМІКА

Министерство финансов Украины считает неприемлемым предложение Комитета кредиторов Украины, с которым украинское правительство ведет переговоры о реструктуризации части государственного долга, о переложении их требований на счета Национального банка Украины. Об этом говорится в сообщении Минфина со ссылкой на телефонный разговор министра финансов Н. Ярьсько с комитетом, передает «Цензор.НЕТ».

«Министерство сожалеет, что предложение, озвученное Комитетом по формату реструктуризации украинского долга, остается неизменным. Предложение комитета, которое заключается в переложении их требований на счета Национального банка Украины, неприемлемо, поскольку это предполагает использование для уплаты по долгам резервов Национального банка, что является явным нарушением законодательства Украины и в целом противоречит лучшим практикам центральных банков», – говорится в сообщении.

Министерство напомнило международным внешним кредиторам о необходимости начать диалог по надлежащему распределению между кредиторами долгового бремени, что соответствует целям действующей программы с Международным валютным фондом, – механизму расширенного финансирования.

Согласно сообщению, Н. Ярьсько выразила готовность непосредственно встретиться с кредиторами, призвала комитет отказаться от искусственных и контрпродуктивных барьеров в переговорах и начать более конструктивный диалог (*Цензор.Нет (<http://censor.net.ua>). – 2015. – 8.06*).

Министр финансов Н. Ярьсько отрицает девальвацию национальной валюты, если Украина объявит дефолт по внешним обязательствам. Об этом она сообщила в интервью «Зеркалу недели».

«Нет, девальвации не будет, потому что давление на валютном рынке, наоборот, уменьшится, так как мы не тратим валюту на выплаты по внешним кредитам», – сказала министр. При этом Н. Ярьсько сообщила, что дефолта не нужно бояться. «Нужно понимать ситуацию: единственные, кто ощутит негативный эффект дефолта, – это коммерческие предприятия, которые сейчас могут справиться и имеют возможность выходить на внешние рынки заимствований. Конечно, для них процентные ставки повысятся. Но таких компаний в Украине, к сожалению, очень мало», – подчеркнула она.

В то же время министр финансов выразила уверенность в том, что

Украина сможет договориться с внешними кредиторами о реструктуризации внешних долгов. «Хотя бы потому, что средств у нас нет», – сказала Н. Ярьсько. По ее словам, на украинский народ дефолт не будет иметь никакого влияния (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 8.06).

Министр финансов Украины Н. Ярьсько считает, что бюджетная децентрализация дает хороший результат. Об этом она рассказала в интервью ZN.ua.

«Бюджетная децентрализация идет довольно хорошо – на местном уровне рост поступлений за четыре месяца составил где-то 40 %. Это говорит прежде всего о том, что раньше местная власть была очень консервативной и не осознавала своего авторитета и возможностей. Теперь они это поняли, и наверняка подходы будут другие, местная власть будет использовать ресурс, который ей предоставлен благодаря внедрению местных налогов. Но не перед местными выборами, перед ними, наоборот, ставки местных налогов стараются занижать», – сказала Н. Ярьсько.

Она отметила, что после выборов ситуация изменится. «Сейчас мы заканчиваем очередной анализ и видим, что 11 из 25 областей планы по поступлениям перевыполняют. Есть и должны быть проблемы выполнения этой новой системы субвенции по образованию и здравоохранению. Не до конца было понятно, как все это сделать, но со временем ситуация улучшится. Надо понимать, что система абсолютно новая, понемногу со временем проблемы с ней будут сниматься. Так и со всеми другими проблемами: если в стране наступит мир, мы их обязательно решим. Но для этого понадобится время», – подытожила глава Минфина (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 5.06).

В «Нефтегазе» придумали, как сэкономить половину потребляемого населением газа. За счет проведения энергомодернизации за 10 лет можно сэкономить до половины газа, который расходуется населением. Об этом в интервью ZN.UA рассказал глава правления НАК «Нефтегаз Украины» А. Коболев.

«Наши расчеты показывают, что за три-пять лет можно добиться экономии 5–6 млрд куб. м газа (ежегодно). Это примерно стоимость четверти объема газа, который сейчас расходуется населением» – сообщил глава НАК. По его словам, этот расчет делали западные консультанты, у которых на счету завершённые проекты по переходу на рыночные цены энергоресурсов и энергомодернизации в нескольких странах Европы, Азии и Африки.

Речь идет о сравнительно быстро реализуемых программах по энергомодернизации. В первую очередь это замена котлов в домах и теплокоммунэнерго, изоляция и замена теплотрасс, установка счетчиков тепла с регуляторами температуры.

Для такой экономии необходимо вложить около 10 млрд дол. в течение

пяти лет.

На вопрос, где взять такие деньги, А. Коболев поясняет, что, например, за последние пять лет разница между ценой покупки и ценой продажи газа для населения и ТКЭ превысила 12 млрд дол. Ее «закрыли» кредитами и бюджетными деньгами. «Часть этих денег можно было вложить в модернизацию ЖКХ и теплосетей. Но для этого необходимо было поднять розничные цены на газ, чтобы обеспеченные люди платили за его использование самостоятельно. Тогда это была бы инвестиция, которая работала бы на вас в будущем. А так это деньги, которые вылетели в трубу, преимущественно в направлении Москвы», – говорит он.

По данным главы «Нефтегаза», в 2004–2013 гг. на оплату разницы между ценой покупки российского газа и ценой его продажи населению и предприятиям теплоэнергетики из бюджета ушли десятки миллиардов долларов. «Если бы цены были подняты уже тогда, а эти деньги были вложены в энергомодернизацию, мы бы сейчас намного меньше нуждались в импортном газе. Даже если бы большая часть этих миллиардов пошла на субсидии малообеспеченным, все равно остались бы деньги, за которые можно было хотя бы начать энергомодернизацию», – подчеркивает А. Коболев (*From-UA* (<http://www.from-ua.com>). – 2015. – 6.06).

В Украине стартует израильско-канадский проект UHBDP, который будет способствовать развитию малого и среднего бизнеса в сфере овощеводства. Об этом сообщил первый заместитель министра аграрной политики и продовольствия Украины Я. Краснопольский во время пресс-конференции «Перспектива развития плодоовощного бизнеса Украины» в рамках Международной выставки «Агро-2015», передает пресс-служба министерства.

«Проект является долгосрочным. Он призван делиться знаниями и опытом израильских коллег, начиная от построения бизнес-плана... к технологиям использования максимального урожая. Украинский фермер имеет возможности стать достойным производителем европейского уровня и занять достойное место среди рекорсменов валового сбора», – отметил Я. Краснопольский.

Как отмечается, проект будет реализовываться в Запорожской, Херсонской, Николаевской и Одесской областях. По словам Я. Краснопольского, в этих четырех областях состоится ряд конференций, где будут изучать процесс ведения тепличного хозяйства и производства овощной продукции (*NEWSru.ua* (<http://rus.newsru.ua>). – 2015. – 8.06).

Запорізькі платники спрямували до бюджетів усіх рівнів 2,6 млрд грн.

Показники зі сплати податків на Запоріжжі за п'ять місяців поточного року, порівняно з минулорічними, зросли на 742 млн грн (не враховуючи дані Спеціалізованої ДПП з обслуговування великих платників у Запоріжжі).

Із загальної суми надходжень державний бюджет отримав 1 млрд 188 млн грн, що на 411 млн грн, або більше ніж удвічі, перевищує сплату за аналогічний період минулого року.

Найбільше запорізькі платники забезпечили сплату до держбюджету податку на додану вартість – понад 380 млн грн, що на 78 млн грн, або на чверть більше, ніж за січень – травень 2014 р.

Також істотними є надходження з податку та збору на доходи фізичних осіб: за п'ять місяців сплачено 362,5 млн грн. Запорізькі підприємства спрямували майже 290 млн грн податку на прибуток, що на 7 % більше за прогнозовані показники. По двом платежам – рентній платі за користування надрами та за спеціальне використання води – держбюджет отримав майже 116 млн грн. На підтримку армії запорізьці перерахували понад 96 млн грн військового збору.

До місцевих бюджетів сплачено понад 1 млрд 400 млн грн, що на 330 млн грн, або на 31 %, більше, ніж торік (*Головне управління ДФС у Запорізькій області* (<http://zp.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/200999.html>). – 2015. – 8.06).

У Харківській області простуює майже 100 газових свердловин, для яких потрібно шукати інвесторів. Про це повідомив заступник голови Харківської ОДА Є. Шахненко.

Більшість свердловин належать державній компанії «ГПУ “Шебелинкагазвидобування”» і підпорядковуються «Укргазвидобуванню». У свою чергу директор «Шебелинки» Ю. Фесенко пояснює: «У нас не вистачає обігових коштів для того, щоб розвиватися, будувати компресорні станції. Тому приходять комерційні структури».

Також Ю. Фесенко стверджує, що від 2006 по грудень 2014 р. «Шебелинкагазвидобування» не отримала жодного дозволу на право користування надрами, водночас дозволи були надані окремим приватним фірмам (*Нема пояснень саботажу // Сільські вісті* (<http://www.silskivisti.kiev.ua/19253/index.php>). – 2015. – 4.06).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Європейський банк реконструкції и развития (ЕБРР) ухвалив прогноз падіння української економіки в 2015 г. до 9 %, тоді як в має цього року он оцінював його в 7,5 %, а в январі – в 5 %.

«Мы недавно свой прогноз обновили в соответствии с теми цифрами, которые сейчас прогнозирует правительство вместе с МВФ – 9 %», – сказав директор ЕБРР в Украине Ш. Аджунер на пресс-конференции в Киеве в пятницу, 5 июня.

Государственный бюджет Украины на 2015 год построен на оптимистическом сценарии развития ситуации, предусматривающем падение ВВП на 5,5 % при инфляции 26,7 %, тогда как два других правительственных сценария предполагают падение ВВП 8,6 и 11,9 % при инфляции 38,1 и 42,8 % соответственно.

В то же время МВФ в конце мая по итогам переговоров с украинскими властями ухудшил прогноз падения ВВП страны в текущем году до 9 %, а инфляции – до 46 %.

Как сообщалось ранее, по прогнозам Всемирного банка ВВП Украины, в 2015 г. сократится на 7,5 % по сравнению с падением на 6,8 % в 2014 г. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 5.06).

В Україні індексацію пенсій і зарплат складно буде провести раніше початку 2016 р. Про це повідомила міністр фінансів Н. Ярецько, передає ZN.ua.

«Немає для цього коштів. Дуже хочу якомога швидше індексувати соціальні виплати, ми розуміємо важливість підтримки громадян. Але реального профіциту бюджету немає. Якщо я побачу якісь збільшення надходжень від детінізації, знищення “податкових ям”, контрабанди або будь-яких інших на сьогодні не передбачених джерел, готова переглядати соцвиплати», – сказала Н. Ярецько.

Міністр пояснює, що її відомству нині доведеться шукати додаткове фінансування для Міноборони. Ще ряд законів – про судоустрій та про державну службу – також потребують незапланованих витрат. Крім того, збільшення імпортного ПДВ через девальвацію також потребує збільшення обсягів його відшкодування, на що в Мінфіні теж не розраховували. «Поки ми не вирішимо ці питання і не знайдемо додаткові джерела надходжень, доти будемо не готові проводити індексацію раніше, ніж це передбачено (у грудні). Коштів у держави немає», – підкреслила міністр.

Нагадаємо, Кабмін розглядає можливість поетапного проведення пенсійної реформи, яка передбачає єдині принципи нарахування пенсій за солідарною системою, а також введення практики функціонування недержавних пенсійних фондів, робота яких жорстко контролюватиметься незалежними органами влади (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2015. – 7.06).

Інфляція в Україні замедлилась до 58,4 %.

Інфляція в Україні в має 2015 г., без урахування окупованого Криму і Севастополя, а також частини зони проведення антитерористическої операції, замедлилась до 2,2 % по сравнению с 14 % в апреле, а с начала года, за январь – май, показатель инфляции составил 40,1 %, говорится на сайте Государственной службы статистики.

По информации Госстата, в годовом выражении (против мая 2014 г.) инфляция незначительно замедлилась до 58,4 % против 60,9 %,

зафіксованих в квітні проти квітня 2014 г.

Як повідомлялося раніше, інфляція в Україні в квітні 2015 г. склала 14 % порівняно з 10,8 % в березні, 5,3 % в лютому і 3,1 % – в січні.

В річному вимірюванні – порівняно з аналогічним місяцем минулого року – інфляція в квітні прискорила до 60,9 з 45,8 % по результатам березня, 34,5 % – по результатам лютого, 28,5 % – по результатам січня і 24,9 % – по результатам минулого року (*Мінфін.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 5.06).

Заборгованість із зарплатної плати в державі сягла вже 2 млрд грн перед понад 500 тис. працівників, і українці масово кинулися шукати іншу роботу, щоб прогодувати сім'ю. Але працевлаштуватися нині вкрай складно. За офіційними даними, рівень безробіття становить 9,3 %, а до кінця року підвищиться до 11,5 %. Отже, більшість безробітних поїде за кордон (*Жертви «реформ» // Сільські вісті* (<http://www.silskivisti.kiev.ua/19253/index.php>). – 2015. – 4.06).

Помімо 51 банку, які знаходяться на стадії виведення з ринку, ще 15 фінучреджень можуть бути визнані неплатежеспособними. Об цьому повідомив журналістам заступник директора-розпорядителя Фонду гарантування вкладів фізичних осіб А. Оленчик.

«Даже не беремся сейчас прогнозировать, сколько банков реально у нас будет в портфеле, например до конца 2015 г. Сейчас мы в прогнозы играть не будем. Есть определенное количество банков, которые признаны проблемными. Не могу называть эти банки, их приблизительно 15», – сказал он.

А. Оленчик отметил, что из 51 банка, которые уже признаны неплатежеспособными, в 13 работают временные администрации, а 38 находятся в стадии ликвидации.

Напомним, по данным НБУ, на 3 июня в Украине функционировали 130 банков, в том числе 40 – с иностранным капиталом (*Мінфін.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 5.06).

Національний банк України 4 червня ухвалив рішення про відкликання банківської ліцензії та початок ліквідації неплатоспроможного банку «Надра». Про це йдеться в повідомленні НБУ, передає УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1471037-problemi-banku-nadra-pochalisya-vnaslidok-diyalnosti-kerivnitstva-ta-vlasnikiv-banku-na-choli-z-igilenko-do-2009-roku-nbu>).

У НБУ підкреслили, що проблеми в банку почалися внаслідок ризикової діяльності акціонерів і керівництва банку на чолі з І. Гіленко ще до фінансової кризи 2008–2009 рр., а рішення про виведення банку з процедури тимчасової адміністрації у 2011 р. було прийнято передчасно.

Вклади в межах гарантованої фондом суми в 200 тис. грн мали 99 % усіх вкладників банку. Загальна сума можливого відшкодування вкладникам банку «Надра» станом на 1 травня 2015 р. становила 3,8 млрд грн.

Нагадаємо, ФГВФО ввів тимчасову адміністрацію в банк на три місяці – до 5 травня, а потім продовжив її роботу ще на місяць – до 5 червня. Виплати вкладникам почалися з 21 квітня.

Банк «Надра», заснований у 1993 р., входить до Group DF, яка належить Д. Фірташу.

Раніше, до 2009 р., основним власниками банку «Надра» були брати Сегаль і голова правління банку І. Гіленко.

Згідно з даними Нацбанку України, станом на 1 січня 2015 р. з розміром загальних активів банк займав 11 місце (35 878 млрд грн) серед 158 діючих у країні банків (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 5.06).

Строительство в Украине подорожало на 32 %.

Цены на строительно-монтажные работы (СМР) в Украине в январе – апреле 2015 г. по сравнению с аналогичным периодом 2014 г. возросли на 31,7 %, сообщает Государственная служба статистики Украины.

По данным Госстата, больше всего возросли цены на строительно-монтажные работы в сфере строительства транспортных сооружений – на 38,7 %. Меньше всего увеличилась стоимость строительно-монтажных работ в сфере возведения жилых домов – на 26,3 %.

При этом стоимость СМР в апреле 2015 г. по сравнению с мартом возросла на 1,8 % (в марте рост по отношению к февралю составил 7,8 %).

В Госстате отметили, что наибольший рост цен на СМР в апреле зафиксирован в сфере строительства трубопроводов, коммуникаций и линий передач – на 2,4 %, а наименьший – в сфере транспортных сооружений (на 0,4 %).

Напомним, по данным Госстата, стоимость СМР в Украине в январе – марте 2015 г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года возросла на 32 %.

Цены на строительно-монтажные работы в Украине в 2014 г. по сравнению с 2013 г. возросли на 9,5 %.

Стоимость СМР в Украине в 2013 г. возросла на 5,6 % по сравнению с 2012 г. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 6.06).

Темп роста экономики Японии в I квартале 2015 г. ускорился до 3,9 % в годовом выражении, тогда как прогнозная оценка на январь – март текущего года была 2,4 %. Об этом пишет Marketwatch.

Такая динамика роста ВВП, по данным экономистов, оказалась лучшей за последние два года. Для сравнения: в I квартале 2014 г. темп роста ВВП составлял только 1,1 %.

На рост ВВП оказали влияние такие факторы, как увеличение инвестиций (в годовом выражении капиталовложения в отчетный период увеличились на 11 %), а также рост внутреннего спроса и ослабленный курс иены.

По данным опроса, проведенного Центром экономических исследований Японии, во II квартале экономисты ожидают замедления роста ВВП страны до 1,7 %, а в III квартале – до 2 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 8.06).

Fitch не видит признаков дефолта в действиях Греции.

Решение Греции об объединении четырех платежей в пользу Международного валютного фонда и перечислении общей суммы в конце месяца не содержит признаков дефолта для целей суверенных кредитных рейтингов, говорится в сообщении Международного рейтингового агентства Fitch Ratings.

Прямых последствий для суверенного рейтинга Греции, подтвержденного в мае на уровне «ССС», не будет, обещает Fitch.

Однако этот шаг подчеркивает «чрезвычайно высокий уровень давления на ликвидность» Греции, отмечается в документе. «Рейтинги Fitch отражают риск дефолта перед частными кредиторами, а не кредиторами госсектора, поэтому перенос выплат МВФ сам по себе не является дефолтом с точки зрения рейтингов. Наш суверенный рейтинг “ССС” указывает, что сохраняется реальная возможность дефолта по долговым обязательствам, принадлежащим частному сектору», – поясняют аналитики Fitch.

Fitch добавляет, что пропуск платежа МВФ в конце июня будет негативным для рейтингов Греции. Такое развитие событий может привести к ограничению доступа греческих банков к программе экстренного кредитования Европейского ЦБ и, в конечном счете, к ограничениям движения капитала в стране.

Греция объявила в четверг, 4 июня, о намерении объединить четыре платежа, которые должны быть перечислены МВФ в июне (1 млрд 538,56 млн евро – часть основного долга по первой программе помощи, выделенной в 2010 г.), и выплатить ему сразу всю сумму в конце этого месяца. За всю историю МВФ зафиксирован лишь один случай применения этой практики – в 1980-х годах к ней обращалась Замбия (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 5.06).